

SLOVENSKI NAROD

Izhaja vsak dan popoldne izvenredno nedelje in praznika. — Inerati do 80 poti vrst & Din 2, do 100 vrst & Din 2.50, od 100 do 300 vrst & Din 3, večji inerati po vrst Din 4.— Popust po dogovoru, inerati davek posebej. — Slovenski Narod selja mesečno v Jugoslaviji Din 12.—, za inerativno Din 25.—, Recepti se ne vračajo.

UREJSTVO IN UPRAVLJANJE
LJUBLJANA, Hladjeva ulica št. 5
Telefon: 21-22, 21-23, 21-24, 21-25 in 21-26

Podružnice: MARIBOR, Grajski trg št. 7 — NOVO MESTO, Ljubljanska cesta, telefon št. 25 — CELJE, celjsko uredništvo: Strossmayerjeva ulica 1, telefon št. 65; podružnica uprave: Kocenova ul. 2, telefon št. 190 — JESENICE: Ob kolodvoru 101, SLOVENJ GRAD, Slovenski trg št. 5. — Pošta hranilnica v Ljubljani št. 10.351.

Težave med Madžarsko in Rumunijo

Kljub temu, da želita obe državi sporazum, se zdi, da je zblizanje rumunskega in madžarskega stališča nemogoče in da stopa v ospredje možnost nemško italijanske arbitraže

Turn Severin, 21. avg. e. V rumunsko madžarskih pogajanjih ni bilo od večeraj nobenih novih momentov. Smatrajo, da težave niso odstranjene niti po izročitvi rumunske spomenice madžarski delegaciji, ki obsega 18 strani in vsebuje rumunske protipredloge. Izve se, da je rumunska vlada izrazila svojo pripravljenost odstopiti 4 območja okrožja in da želi vsa ostala teritorialna in manjšinska vprašanja rešiti potom plebiscita. Opaža se, da želita obe državi kljub vsem težavam sporazum, ker nobena neče arbitraže.

Bukarešta, 21. avg. pe. Šef rumunske delegacije, ki se pogaja z Madžari, minister Valerian Pop je davi vrnil v Bukarešto. S seboj je prinesel protokole o obeh sestankih z madžarsko delegacijo v Turn Severinu.

Kakor se zatrjuje v dobro poučenih rumunskih krogih, se v Turn Severinu ugovarjajo, da je med madžarskim in rumunskim stališčem glede Transilvanije toliko razlika, da je zaenkrat sporazum izključen.

čen. Zaradi tega je šef madžarske delegacije poslanik Hory že snoči odpotoval v Budimpešto, da informira madžarsko vlado o položaju. Rumunska vlada nikakor ne more pristati na madžarske predloge, po katerih naj bi Madžari dobili dve tretjini Transilvanije. Madžari načelno odklanjajo izmenjavo prebivalstva, češ da je kmečko prebivalstvo vse preveč vezano na svojo zemljo. Pač pa Madžari obljubljajo, da bi Rumunom, ki bi prišli pod njihovo oblast, izpolnili vse njihove narodne zahteve.

Ni verjetno, da bi rumunska vlada mogla sprejeti te predloge, ki so nasprotni principu, katerega bistveni cilj je bil odpraviti problem narodnih manjšin v Podunavju.

V Bukarešti smatrajo, da Transilvanija ne predstavlja samo mejnega ali teritorialnega problema za Rumunijo, temveč problem nacionalnega obstanka Rumunije. Pod takimi pogoji ne izključujejo, da bodo po-

gajanja v Turn Severinu prekinjena, ker je zblizanje obeh stališč nemogoče. Računati je treba z možnostjo arbitraže osi Rim—Berlin, zlasti gospoda Hitlerja, ki je bil iniciator pogajanj, slonečih na zamenj prebivalstva.

V zvezi s tem poudarjajo v političnih krogih, da je bil Bratianu, ki ima v Nemčiji prijatelje na važnih položajih, večeraj popoldne sprejet pri kralju in je bila avdiencia ponovljena ob 15. Mislijo, da bo Bratianu poverjena misija obvestiti Berlin o položaju v zvezi s pogajanjmi med Madžarsko in Rumunijo, ker je treba računati tudi z dejstvom, da se bosta skušali Rumunija in Madžarska izogniti arbitraži.

Madžarska delegacija čaka na nova navodila

Bukarešta, 21. avg. e. (DNB). V dobro poučenih krogih pravijo, da bo predsednik Madžarske delegacije Hory, ki se od večeraj

popoldne mudi v Budimpešti, v četrtek spet odpotoval v Turn Severin in da bo madžarska delegacija čakala na nova navodila svoje vlade. Vodja rumunske delegacije Valer Pop je bil večeraj popoldne sprejet pri kralju Karolu in mu je poročal.

Berlinske informacije

Berlin, 21. avg. e. Ker se je v javnosti govorilo, da bodo pogajanja med rumunsko in madžarsko delegacijo za ureditev teritorialnih vprašanj odložena, se je v Berlinu moglo izvedeti, da je bila predvidena odgoditev pogajanj, toda delegaciji nista odšli domov in zato se misli, da pogajanja še niso prekinjena. Vsekakor obstoji neka razlika med razgovori, ki jih Rumunija vodi z Bolgarsko in z Madžarsko. V Berlinu pravijo, da so za pogajanja Rumunije z Bolgarijo obstojali neki materialni pogoji in je zaradi tega potek pogajanj olajšan. Rumunsko madžarska pogajanja

pa so se pričela brez skupne platforme in to pogajanja otežkoča.

Ugoden potek pogajanj v Crajovi

Bukarešta, 21. avg. e. (DNB). Rumunsko bolgarska pogajanja so se večeraj popoldne nadaljevala v Crajovi. Oba predstavnika delegacij Kreteanu in Pomenov sta imela večurni razgovor. Dasi ni bilo izdano nobeno uradno poročilo, se izve, da se bodo razgovori danes nadaljevali v prijateljskem duhu in da bodo tudi končani. Večeraj se je že sestel tehnični odbor, ki je razpravljal o vprašanju zamenjave prebivalstva.

Bukarešta, 21. avg. e. (DNB). Bolgarski poslanik v Bukarešti Comakov je v spremstvu vojnega atašea Nedeva prisel večeraj ob 13. v Crajovo. Bolgarski poslanik je imel daljši razgovor s šefom bolgarske delegacije. Po tem sestanku se je poslanik vrnil z vojnimi atašejem v Bukarešto.

Usoda civilizacije je odvisna od nekaj tisoč letalcev

je izjavil lord Halifax, ki je govoril tudi o nemški blokadi in propagandi

London, 21. avg. AA. (Reuter). Pri zunanjepolitični debati v Zgornjem domu, so lordi zastavili razna vprašanja. Pri tej priliki je spregovoril tudi lord Halifax, ki je v glavnem dejal:

Kar se tiče sporazuma z Zedinjenimi državami, bodo vse podrobnosti glede letalskih oporišč, ki jih bodo dobile USA v zakup, rešene v času razprave med zastopniki obeh vlad.

Glede blokade, ki jo je Nemčija proglasila, je lord Halifax izjavil: To nikakor ne spremeni položaja. Ladje bodo še dalje prihajale v naša pristanišča in odhajale iz njih pod varstvom britanske vojne mornarice in letalstva. Tonaža trgovinskih ladij, ki prihajajo v Veliko Britanijo in ki plovejo od tod, je tudi se zdaj na isti višini kot pretekli mesec takoj po poostitvi napadov, ki jih sovražnik izvaja na našem otoku. V tednu do 11. avgusta, ko so letalski napadi dosegli vrhunec, so bile naše izgube na trgovskih ladjah manjše kot v prejšnjih tednih. Število naših letal, namenjenih zaščiti države, je vsak dan večje, toda še pomembnejše je, da strokovnjaki tudi naše tovarne izpopolnjujejo, da lahko izdelujejo nov material z namenom, da preprečijo nove nevarnosti.

Lord Halifax je za tem dejal: V sedanjem boju, ki ima simboličen pomen, imajo vsi narodi, s katerimi se borimo skupno, svojo vlogo zelo hkrabo. Po letu dni vojne se po pravici lahko reče, da Velika Britanija upravičeno z zaupanjem gleda na svojo nalogo in ni nevarnosti, da bi to nalogo podcenjevali. Usoda civilizacije je odvisna danes od nekaj tisoč letalcev, katerih povprečna starost je morda 23 let in katerih hrabrost in izurjenost rešuje svet ter žanjata občudovanje in odobravanje.

Glede položaja, ki bo nastal po vojni, se je lord Halifax opravičil, da ga ne more točno podati. Toda — je pripomnil — številni narodi bodo čedalje bolj jasno spoznavali, kako zelo je potrebna politična sloga in tesno sodelovanje med narodi, ki goje iste ideale in ki računajo s tem, da je ohranitev miru v Evropi in na svetu sploh, edin način za uresničitev teh idej.

Nato je govoril o nemški propagandi in o nemških trditvah v zvezi s skorajšnjim nemškim bombardiranjem Velike Britanije in pripomnil: V zunanje ministertvo prihaja čedalje več zagotovil iz posameznih držav, ki so prepričane, da je to, kar jim pravimo, resnica.

Angleški in ameriški tisk o Churchillovem govoru

London, 21. avg. s. (Reuter). Vsi današnji angleški listi sozlašajo z večerajšnjim govorom ministrskega predsednika Churchilla.

»Daily Telegraph« pravi, da je podal Churchill lepšo sliko položaja in angleške moči nego kdajkoli prej. List posebno opozarja na dve točki iz Churchillovega govora: da Anglija zbira svoje moči za ofenzivni nastop v letu 1941 ali 1942 ter da nepremagana Anglija vzbuja upanje med podjarmljenimi narodi Evrope.

Tudi »Times« naglašajo, da bo Churchillov govor še dvignil duha v Angliji.

Poročila iz Amerike javljajo, da je bil tam govor prav tako ugodno sprejet. »New York Times« pravijo, da morajo tako odločne besedi iz ust takega moža v sedanjem času zapustiti vtis zaupanja. »New York Herald Tribune« pravi, da bo po Churchillovem govoru izginil pesimizem glede Anglije, ki se je v Zedinjenih državah tu in tam pojavljval. V Churchilliu ima Nemčija tako močnega nasprotnika, da angleška trdnjava, če preime pomoč, lahko doseže zmago nad Nemčijo.

Zboljšanje angleško ruskih odnosov

London, 21. avg. e. (Reuter). V gornjem domu je minister za dominione izjavil med drugim:

Izboljšanje rusko-angleških odnosov vzbuja pozornost vlade Nj. Veličanstva. Sovjetska unija se razteza na obe hemisferi in ima interese v raznih delih sveta. Ti interesi prihajajo v stik z interesi angleške imperije na novih točkah. Navadna razboritost bi svetovala boljši sporazum s sovjeti. Vlada Nj. Veličanstva se ne bavi z oblikami vladavin, ki obstoje pri drugih narodih, temveč skrbi za ureditev konkretnih vprašanj in mi mislimo, da obstoji podlaga za dovoljše trgovinski sporazum. Sir Stafford Cripps je v teku svojega sestanka z Molotovim hrabro in z uspehom izpolnjeval to težko nalogo. Veleposlanik Nj. Veličanstva uvideva popolnoma važnost teh pogajanj za trgovino in obstoji upanje, da bodo razgovori v kratkem dovedli do sporazuma.

Za obrambo Severne Amerike

New York, 21. avgusta AA. (DNB). Predsednik Roosevelt je poklical pristojne uradnike iz vojnega in mornariškega ministertva, naj do prihodnjega tedna izdelajo novo skupno pogodbo s Kanado, pogodbo, ki bi se nanašala na obrambo Amerike. V daljšem telefoničnem razgovoru iz svoje poletne rezidence je predsednik Roosevelt dejal, da bodo prihodnjega četrta imenovani štirje ali pet diplomatskih zastopnikov ter pomorskih in vojaških strokovnjakov, ki bodo ob sodelovanju s kanadskimi zastopniki izdelali načrt za obrambo Severne Amerike.

Washington, 21. avgusta AA. (Reuter). Zunanje ministertvo poroča, da Zedinjene države ne bodo sprejele nobenega tujega diplomata ali konzularnega predstavnika, ki ga ne bi bile voljne sprejeti tudi ostale ameriške države.

Washington, 21. avgusta AA. (Reuter). Pomočnik zun. ministra Sumner Welles je na govor francoskega poslanika Bullita izjavil, da ni lepo, če poslanik javno razlaga gledanje, ki je zasnovano na opazovanju v zvezi z nevarnostmi, ki po njegovem mnenju pretijo Zedinjenim državam.

Popuščanje napetosti med Grčijo in Italijo

Atene, 21. avg. e. Turški poslanik v Atenah je imel daljši razgovor z Metaxasom. V političnih krogih se izve, da so se razgovori vodili o italijansko grških odnosih in da je diplomatski predstavnik Turčije dal Grčiji neka zagotovila. Predsednik Metaxas je imel daljši telefonski razgovor z Berlinom in sodi, da je bistveno popuščanje italijansko grške napetosti pripisati temu dejstvu.

Neka grška ladja, ki bi morala odpeliti v Lizbono, a ji je bilo to prepovedano v trenutku, ko je bila torpedirana križarka »Helli«, je dobila dovoljenje, da odpluje 26. t. m.

Atentat na Trockega

Mexico City, 21. avgusta s. (Reuter) Na Leva Trockega je bil izvršen atentat v njegovem stanovanju. Atentator je napadel Trockega s kladivom ter ga težje poškodoval. Po zadnjih poročilih je stanje Trockega kritično. Atentator je bil aretiran.

Mexico City, 21. avgusta AA. (DNB). V zvezi z atentatom na Trockega se izve, da je bil atentator francoski komunist Franck Jack. Posrečilo se mu je, da je pod lažnim imenom prišel do Trockega. Atentator je prišel v hišo, kjer Trocki stanuje, kmalu po kosilu. Takoj je pristopil k Trockemu in mu prizadejal težke telesne poškodbe. Odnosili so ga takoj na kliniko in ga takoj operirali, vendar pa je njegovo stanje zelo nevarno. Atentator, ki je pred kratkim prišel v Ameriko, je bil takoj aretiran.

Mexico City, 21. avg. AA. (Reuter). Kakor je bilo ugotovljeno, je atentator udaril Trockega s kladivom večkrat po glavi in po ramenih. Trockega so nezavestnega odnesli na kliniko. Njegovo stanje je nadvse nevarno. Zdravniki pravijo, da smrt lahko nastopi takoj.

Dr. Maček vrnil obisk ruskemu poslaniku

Beograd, 21. avg. p. Podpredsednik vlade dr. Maček je večeraj vrnil obisk ruskega poslanika Plotnikovu, ki je bil pri njem, ko se je dr. Maček zadnjič mudil v Beogradu.

Turško ruski odnosi

Ankara, 21. avg. e. (DNB). Predsednik turške republike Ismet Ineni je sprejel turškega veleposlanika v Moskvi, ki mu je podal podočilo. Veleposlanik je poročal tudi zunanemu ministru. Čez nekaj dni se vrne v Sovjetsko unijo. Turški poslanik v Bukarešti je tudi prisel v Ankaru.

Carigrad, 21. avg. AA. (DNB). Predsednik republike Ismet Ineni je spet odpotoval na počitnice, ki jih je prej prebil zaradi službenega potovanja po Anatoliji. Predsednik Ineni je večeraj prisel v Carigrad, še prej pa je sprejel razne vplivne osebnosti in novinarje.

Rumunski petroleji za Švedsko

Stockholm, 21. avg. AA. (Stefani). Zunanje ministertvo je večeraj sporočilo, da je bil zaključen sporazum, po katerem bo iz Rumunije preko Nemčije uvoženih mesečno 6.000 ton petroleja. Potroleji bodo prevažali s švedskimi vozovi.

Zlato belgijske narodne banke

Bruselj, 21. avg. AA. (DNB). Belgijska narodna banka je sporočila, da je od 21.700 milijonov zlatih frankov, kolikor je Belgija imela pred vojno, ostalo samo še 155.189 zlatih frankov. Vse drugo je vlada Belgije odnesla v inozemstvo.

Italijanska blokada Vzhodne Afrike

Nota italijanske vlade nevtralnim državam, ki imajo svojo pomorsko trgovino

Nekje v Italiji, 21. avgusta. AA. (Stefani). Italijanska vlada je nevtralnim državam, ki imajo svojo pomorsko trgovino, poslala sledeče poročilo:

Italijanska vlada je z noto od 15. junija dostavila vladam nevtralnih držav poročilo v zvezi z blokado, ki jo je začel sovražnik proti Italiji. To poročilo pravi, da mora Italija izjaviti, da ladje, ki plovejo v sovražne luke, kadar so oddaljene od sovražne obale 30 milj, plovejo na svojo odgovornost in Italija zavrača vsako odgovornost za posledice, ki bi mogle za te ladje nastati. Zlasti velja to za tiste ladje, ki se ne pokoravajo temu opominu.

Imenovani nevarni pasi se nanašajo na obalo kolonij protektorata in na dežele, ki so pod angleškim mandatom, kakor n. pr. Egipt, kjer so angleške kopne, pomorske in letalske sile. Parv tako se to nanaša na angleške obale v Sredozemskem in Črnem morju, v Adenu in na obale angleških kolonij v Afriki, obale Egipta in Sudana. Vse ladje, ki bi plule v tem pasu, se izpostavljajo nevarnosti, da bodo uničene od min ali kakšnega drugega orožja.

Italijanska vlada predlaga prizadetim vladam, da podvzamejo vse mere, da bi njihove ladje ne plule skozi te nevarne pasove. Italijanska vlada odklanja vsako odgovornost za škodo, ki bi mogla nastati za ladje, kakor tudi za moštva. Naglašajo, da pri tem ni nobene namere, da bi se oviral prehod nevtralnih ladij skozi morja, ki predstavljajo obvezen prehod za plobo.

Po italijanski zasedbi Somalije

Kairo, 21. avg. s. (Reuter). Snočnji komunikle vrhovnega poveljstva angleške voj-

ske na Bliznjem vzhodu pravi, da so bile vse angleške edince, ki so bile evakuirane preko Berbere iz Angleške Somalije sedaj varno prepeljane v Aden. Z njimi je dospela tudi vsa oprema ter ves vojni material. Manjši del vojnega materiala, ki so ga Angleži pustili v Somaliji, je bil uničen.

Komunikle pravi, da na drugih bojiščih v Afriki ni nič novega.

Rim, 21. avgusta. AA. (Stefani). »Popolo d'Italia« prinaša ob priliki osvojitve Berbere članek, v katerem pravi, da so morda sedaj reševale angleške čete iste ladje, ki so sprejele svoječasno na krov blivšega negusa. Na koncu pravi list, da se bodo morali Angleži sprijazniti z dejstvom, da je Somalija za nje izgubljena.

Bombni napadi na Malto

London, 21. avg. s. (Reuter). Večeraj zjutraj je izvršilo večje število italijanskih letal bombni napad na Malto. Protiletalsko topništvo in angleška lovška letala so napad odbila. Napad ni povzročil niti škode niti žrtev.

Izredna javna dela v Albaniji

Rim, 21. avg. AA. (DNB). V uradnem listu je objavljen zakon, po katerem se bo lahko porabilo 580 milijonov lir za izredna javna dela v Albaniji. Od teh kreditov se bo porabilo 203 milijone za javne zgradbe, 42 milijonov za bolnišnice, 20 milijonov za šole, 140 milijonov za graditev železniških prog, 85 milijonov za socialne ustanove, 50 milijonov za pristaniške naprave in 40 milijonov za razna druga dela.

Japonska politika v južnem Pacifiku

Tokio, 21. avg. AA. (DNB). Na večerajšnji avdienci pri cesarju je zunanji minister Matsuoka, kakor poroča agencija Domei, podal poročilo o zunanje-političnih vprašanjih. Po avdienci je bil sestanek med zastopniki vlade, zunanje ministrstva in po enega zastopnika vojske ter predstavnik Japonske v nizozemski Indiji, generala Koizoa. Na sestanku je prišlo do sporazuma o japonski politiki v južnem delu Tihega oceana.

V tukajšnjih političnih krogih smatrajo, da »japonska politika v Južnem Pacifiku« pomeni, da se priključi v področje južnega dela Tihega oceana skupno z nizozemsko Indijo in francosko Indokino v gospodarskem oziru. Naloga generala Koizoa je, da to politiko izvede.

Napad na Čungking

Čungking, 21. avg. s. (Reuter). Nad 100 japonskih bombnikov je večeraj zopet napadlo kitajsko prestolnico. To je že šesti večji japonski napad v zadnjih štirih dneh, kakor poročajo, je bil zaradi teh napadov popolnoma uničen trgovski del Čungkinga. Japonski napadi so zahtevali samo v zadnjih dveh dneh nad 100 žrtev. Več angleških trgovskih podjetij je bilo pri napadih uničenih.

Inozemske borze

Carib, 21. avg. Beograd 10.—, Pariz 9.325, London 17.675, New York 433.—, Milan 22.125, Madrid 40.—, Berlin 175.40.

Zračna obramba Anglije

Ekspeze letalskega ministra Sinclaira o udeleževanju angleškega letalstva

London, 21. avg. s. (Reuter). Po govoru ministrskega predstavnika Churchilla je bila snovi v spodnji zbornici kratka debata o vladni politiki. Vsi govorniki so v glavnih točkah soglasni, da izvajanje ministrskega predstavnika. Bivši vojni minister Hore Belisha se je zavzemal za organizacijo čim večje kopne armade, mobilizacijo celokupne industrijske proizvodnje in za pobiranje brezposelnosti. Hore Belisha je dalje dejal, da mora tudi Anglija preiti k totalni vojni.

Nato je podal letalski minister Sinclair ekspeze o udeleževanju angleškega letalstva. Dejal je, da razpolaga Anglija kljub številnim letalskim bitkam v frontnih linijah sedaj z več lovskimi letali nego kdajkoli prej. Po tednu intenzivnih letalskih bojev je obroč obrambe, ki ga tvorijo angleška letalska letala nad angleškimi obalama, gostejši nego prej.

Sinclair je nadalje navajal podatke o nemških letalskih izgubah v novem času ter jih je primerjal z angleškimi. Od 8. avgusta dalje je bilo nad Anglijo sestreljeno 701 nemško letalo. Angleži so v istem času izgubili 192 lovcov in bombnikov, vključno ona letala, ki so izvršila napade na Nemčijo in Italijo. Pilotov in drugih letalcev je izgubila Nemčija od 8. avgusta dalje 1500. Angleške izgube pilotov, vključno posadke bombnikov pa znašajo v istem času 300. Cenitve nemških izgub so konservativne, ker so upoštevali samo oni primeri, ki ne vedno ugotovljeno, da so nemška letala res bila uničena. Dvomljivi primeri niso všteti, prav tako ne letala, ki so bila samo poškodovana.

Sinclair je odgovarjal onim poslancem, ki zahtevajo, naj bi angleško letalstvo nastopilo bolj ofenzivno. Dejal je, da take priporočila niti niso potrebna. Angleško letalstvo in lovsko letalstvo se vedno bolj ojačuje in bombniki sistematično uničujejo nemške vojaške objekte. Nikdar pa ne bodo svojega letalstva hoteli uporabiti kot orožje množičnega terorizma. Kjerkoli so nemški vojaški objekti, jih dosežejo dolge roke angleškega letalstva.

Nekateri poslanci so vprašali notranjega ministra Andersona, zakaj je bil pretekl četrtek letalski alarm v Croydonu šele potem, ko se je že več nemških letal pojavilo nad letališčem ter je bilo vrženih že več bomb. Anderson je odgovoril, da so angleške opazovalne postaje v četrtek popoldne ponovno signalizirale, da so skupine nemških letal na poti proti Londonu, pa so se vedno te skupine med potjo še obrnile. Tako je bilo mogoče misliti, da se bo isto zgodilo tudi s skupino, ki je potem le izvedla napad na Croydon. Zato je bil letalski alarm tako pozno. Nekaj minut pozneje je bil alarm tudi v Londonu, toda ne zaradi napada na Croydon, temveč zato, ker je ena izmed nemških formacij spremeniła smer ter je obstojala domneva, da bo London sam napaden. Anderson je opozoril, da so pomote pri presojanju, kdaj je treba dati letalski alarm ali ne, nelogične. Izrazil je sočustva vlade s svojim črtom napada na Croydon. Črta se bile številne, ker se ljudje niso pravočasno skрили v zaklonišča.

Ijnih skupno 7 nemških letal. Snovi so nemški bombniki metali bombe na neko mesto v južnovzhodni Angliji. Neki blok hiš je bil težje poškodovan in med civilnim prebivalstvom je bilo nekaj žrtev.

Naknadni podatki pravijo, da je protiletalsko topništvo v nedeljo sestrelilo 8 nemških letal več, nego je bilo prvotno ugotovljeno. S tem se je število v nedeljo sestreljenih nemških letal dvignilo na 152.

Naknadno je ugotovljeno tudi, da je protiletalsko topništvo v ponedeljek malo nered polnočno ob severovzhodni obali sestrelilo trimotorni nemški hidroplan novega tipa Dornier 24.

London, 21. avgusta s. (Reuter) Letalsko ministrstvo javlja: Nemški letalski napadi na Anglijo preteklo noč so bili neznatni. Snovi so nemški bombniki napadli neko mesto v južnovzhodni Angliji. Nekaj bomb je padlo v javni park. Nekaj pa jih je zadelo stanovanjske hiše v bližini železniške postaje. Napad je zahteval nekaj človeških žrtev, med njimi nekaj smrtnih.

Nemški bombnik nad Irsko

Dublin, 21. avgusta s. (Reuter) Irsko vlado je izdala uradno poročilo, da se je večeraj na irskem ozemlju zrušil nemški bombnik. Vseh šest mož posadke je bilo ujetih ter bodo internirani. Dva nemška letalca sta ranjena ter so ju prepeljali v bolnišnico.

Kralj Jurij obiskal poljske letalce

London, 21. avgusta s. (Reuter) Kralj Jurij je večeraj posetil vojaško letališče v srednji Angliji ter se je razgovarjal s poljskimi letalci, ki imajo na tem letališču svojo postojanko.

Angleška letala nad Nemčijo

Berlin, 21. avg. AA. (DNB). Britanska letala so sinoči letela nad nemškim ozemljem in med drugim izvedla napad na neko veliko mesto. Bombe so popolnoma razdejale štiri zasebne hiše.

London, 21. avg. s. (Reuter). Preteklo noč je zelo mnogo nemških radijskih postaj prekinilo svoje oddaje očitno zaradi angleških letalskih napadov.

London, 21. avg. s. (Reuter). O angleških letalskih napadih v noči od ponedeljka na torek javljajo nekaj nadaljnjih podrobnosti. Posebno uspešen je bil napad na Kiel. Bombe so padle na glavni bazen v ladjedelnici. Bombardirano je bilo tudi podzemsko skladišče bencina. Pri napadu na Hannover so povzročile bombe v bencinski rafineriji velik požar. Plameni so segali 70 m visoko. Druga skupina bombnikov je napadla kanal Dortmund-Ems.

to je bilo ob tem času napredaj že na izbiro grozljaj po zmernih cenah. Zdej se vedno prodajajo le grozde iz južnih krajev. Domače letos se ne bo tako kmalu uveljavilo. Uvoženo grozdje, ki je sicer zdravo,endar še ne posebno sladko, ker še ni posem dozorelo, je še vedno po 14 do 16 in kg, pred dnevi so ga pa prodajali celo po 18 din. Doktor grozdje ni po 8 din, je a večino naših konzumentov predrago.

Predraga se zde gospodinjam tudi jabolka, čeprav je zdej že mnogo domačega adja. Tu in tam se gospodinje vprav trajo za jabolka, ki so nekoliko lepša naprodaj po 5 din kg. Zelo gredo v denar tudi brusnice, ki jih je večje premalo, da bi jih lahko kupile vse gospodinje, ki jih

žele kupiti. Danes so bile naprodaj po 7 do 7,5 din liter, a so bile tako razprodane. Malin zdej sploh ni več naprodaj. Med uvoženim sadjem so letos drage tudi borske slive. Te dni so začeli prodajati prve pošiljke bosanskih sliv po 8 din kg. Letos pač ne bo tako dobra letina za slive kakor lani. Ker je sadje tako drago, ga gospodinje tudi mnogo manj vkuhavajo. Niso mogle tudi nakupiti dovolj malinovca. Dobra stran tega je, da vsaj lahko prihranijo nekaj pri sladkorju.

Z zelenjavo in sočivjem je bil trg danes zelo dobro založen, menda nekoliko bolj tudi zaradi tega, ker prodajalci včeraj niso mogle na trg zaradi dežja.

250.000 Nemcev na poti skozi Jugoslavijo

Nemški preseljenci iz Besarabije ostanejo v naši državi 14 dni

Beograd, 21. avgusta s. (Reuter) Nemški preseljenci iz Besarabije, ki so bili poslani v Jugoslavijo, da bi se pripravili na prihajajočo zimo, so se danes vrnili v svoj dom. Vse skupine so se vrnile v svoj dom, da bi se pripravili na prihajajočo zimo. Vse skupine so se vrnile v svoj dom, da bi se pripravili na prihajajočo zimo.

Še s svojim delom te dni. Pri tem delu šodeluje tudi naša narodnostna skupina. Jaz sem sprejel poblastilo za delo v imenu narodnostne skupine s ponosom in zadovoljstvom.

Organizirani posta dve veliki začasni taborišči, kjer bodo imeli preseljenci hrano in bivališče. Eno taborišče bo v Prahovu, drugo pa pri Zemunu. Za obe taborišči moramo organizirati delo.

Sledi imenovanje tistih, ki prevzamejo odgovornost, da bo delo v redu opravljeno. Proglas se zaključuje s pozivom vse narodnostni skupini, ki se ji nudi zdej edinstvena prilika, da pokaže svojo privrženost v nacionalnem in socialnem pogledu in da dokaže, da je dorasla taki nalogi.

Iz policijske kronike

Ljubljana, 21. avgusta s. (Reuter) Varnostne oblasti zasledujejo izredno drznega in spretnega rokomavca Gruja Bogiča, starega 31 let, doma iz Stapara v dunavski banovini; mož je izučen elektromehanih. Svojega poklica pa že dolgo ne izvršuje, marveč se klati po večjih mestih države, kjer uganja razne lopovščine. Bogič je prišel tudi v Ljubljano, kjer je s svojim pajdašem na prevečan način ukradel trafikantki Ivani Dolarijev na Tyrševi cesti za 15.000 din kolov. S plenom sta se umaknila najbrž v že naprej pripravljeno skritišče in šele po nekaj dneh izginila iz Ljubljane, skoraj gotovo v okrilju noči in nočje v okolici sedla v vlak ter se odpeljala. Kam, policijska zaenkrat še ne ve natančno, vendar pa so Bogiču že na sledu. Bogič je srednje postave, podolgovatega obraza, svetlokostanjen las, že nekoliko razredčenih na temenu, brke in brado pa brije.

V hotelu Lloyd na Sv. Petra cesti je on dan prenočil neki Miroslav Kvapil, rojen l. 1915 v Kunovicih na Češkem in tja pristojen. V hotel je prišel zjutraj policijski organ, ki je Kvapila povabil na policijo, kjer so ga nameravali zaslišati iz formalnih razlogov. Čim pa je Kvapil čul povabilo, je za hrbotom detektiva brž skočil na hodnik, pustil je vse svoje dokumente v sobi in zbežal iz hotela. Policijskim organom se je sploščka čudno zdelo, zakaj je Kvapil zbežal, a so kmalu ugotovili, da je Kvapil nevaren prijatelj tuje lastnine, ki je kradel že po raznih krajih. Kvapil se je mudil tudi na Igu, kjer je prodal nekemu posestniku za 800 din lepo kolo, toda ne pod svojim imenom, marveč se mu je predstavil za Miroslava Hupila. Orožniki, ki so zvedeli za sumljivo kupčijo, so kolo zaplenili, ker je bilo najbrž ukradeno, obenem pa so o tem poročali tudi policijski upravi v Ljubljani. Kvapil, ki ima na vesti še druge grehe, se je detektiva v hotelu pošteno ustrašil in raje iskal rešitve v begu. Ker sedaj nima nikakih dokumentov, ga bodo najbrž kmalu izsledili.

Julijana Moletova, stanujoča na Vodovodni cesti, je prijavila, da se je splazil v njeno sobo tat, ki ji je ukradel par zlatih uhanov, zlato zapesnitico, zlat prstan, brošo, zapesnite uro in še nekaj drugih dragocenosti, povrh pa je vzel s seboj še dve dozi za peder in dve steklenici parfuma. Zlikovec je iskal tudi denar, ki ga pa ni našel.

Naš letošnji velesojem

Ljubljana, 21. avgusta s. (Reuter) Pod pokroviteljstvom Nj. Vel. kralja Petra II. bo v Ljubljani XX. velesojem kot 47. velesojemska razstava prireditve, od 31. avgusta do 9. septembra. Velesojem bo bogato založen. V splošnem delu bo razstavljena: strojna in kovinska industrija, fina mehanika. Radio in elektrotehnika, razsvetljavja in kurjava. Vozovi, bicikli, sport. Poljedelski stroji in orodje. Mlini. Lesna industrija, plestarstvo, ščetarstvo in igrače. Tekstilna industrija in konfekcija, klobučarstvo, čipkarstvo. Usnje in konfekcija. Krznarstvo. Papir in pisarniške potrebščine. Kemična industrija. Fotografija. Živilska industrija. Stavbarstvo. Glasbila. Stoklo, porcelan, keramika, bižuterija. Razne novosti. Posebne razstave: pohištvo in stanovanjska oprema. Mala obrt. Razstava o obrambi pred napadi iz zraka.

Sodelujejo: Zaščitni urad mestnega glavarstva Ljubljanskega ministrstva vojske in mornarice, kr. banska uprava dravske banovine, Drž. higienski zavod in Galska zajednica v Ljubljani. Zborna tehnična (prirediteljsko) zbornica tehnikov ob svojem 30letnem jubileju. Naša vsakdanja prehrana (prirediteljsko) zbornica. Razstava perutnine, golobov in kuncov (prirediteljsko) Dr. Rejec malih živali v Ljubljani. Turizem (prirediteljsko) Zvezi za turistični promet v Ljubljani in Mariboru. Razstavo motornih in brezmotornih letal ter modelov (poda ljubljanski Aeroklub »Naša krila«). Razstava cvetja in zelenjave (Vrtnarski odtsek Sadjarskega in vrtnarskega društva v Ljubljani). Razstava likovne umetnosti (organizira g. Anton Kos, trgovec z umetninami v Ljubljani). — Dne 8. septembra bo nagradno tekmovanje harmonikarjev.

Za razstavo blago volajo izdatne prevozne in trošarinske olajšave. Na jugoslovenskih železnih linijah imajo obiskovalci velesojem brezplačen povratek. Na postajni blaginji kupijo poleg vozne karte še ru-

meno železniško izkaznico za 2 din. Ko dobe potrdilo o obisku velesoja, imajo s to izkaznico in staro vožno karto brezplačen povratek. Velja za potovanje od 26. avgusta do 9. septembra, za povratek pa od 31. avgusta do 14. septembra. Na parobrodih Jadranske in Dubrovačke plovidbe velja vozna karta nižjega razreda za vožnjo v višjem za dopolnitev 26 avgusta do 7. septembra, za povratek pa od 2 do 17. septembra. Na parobrodih Zetske plovidbe 50% popust za odhod od 25. avgusta do 7. septembra, za povratek od 2 do 14. septembra. Razstavni prostor meri 40.000 m². Ljubljanski velesoj ima lepo prostrano zabavišče, ki nudi obiskovalcu mnogo razvedrila, kapljico iz domačih vinogradov in pivovarn ter dober prigrizek domače živilske industrije in obrti. Posebna zanimivost bodo predstave »Totega teatra«.

Boleznica

KOLEĐAR
Danes: Sreda, 21. avgusta: Ivana Frančiška Santalska, vdova
DANASNE PRIREDITVE
Kino Matica: zaprt
Kino Sloga: zaprt
Kino Union: Njihovi 7 in ona
Kino Šiška: Kariera
DEŽURNE LEKARNE
Danes: Mr. Sušnik, Marjinih 5. Kuralt, Gosposvetska cesta 4, Bolinec ded., Rimska ceta 31.

Od spod sira

Sprico neprestanih tožb pripadnikov vseh stanov in poklicev, da je tako strašno hudo na svetu, smo že vsi več ali manj pod vplivom nekakšne javne sugestije, da res vlada obup in pesimizem na tej nesrečni zemlji, ali kakor se pravi »v dolini solza«. Ob nedeljah se pa lahko prepričamo, da bi bilo treba dolino solz pri nas preimenovali v dolino cvetja ali kakor že drugače. Ob nedeljah res nihče pri nas ne obupa in menda prav zaradi tega med nedeljsko kroniko ne zasledite nobenega samomora. Kako bi tudi mogel kdo gojiti črne misli, ko se ti zdi, da je naša lepa domovina ob nedeljah ena sama prijetna veselica! Še preden dobro zapustiš Ljubljano, se začne veselice. V nedeljo so se n. pr. še vedno veselili v Dravljah, kjer so hajali štiri dni zganjanje. Veselje se je začelo že na praznik in je bilo včeraj vsaj uradno končano. Morda ga je kdo včeraj nadaljeval še neoficijelno. Veselico so imeli tudi v St. Vidu. Če se smejo veseliti Ljubljanci, kdo bi zameril Kranjčanom, če so imeli v nedeljo tudi skromno veselico?

Nikakor ne nameravamo naštevati vseh veselic, kolikor jih je bilo v nedeljo. Težko je reči, če je vse mogoče naštet. Reči hočemo le, da je ob nedeljah pri nas težko ziti kam, kjer bi ne bilo veselice. Ne verjamete? Skušajte zbežati kamorkoli, povsod bo veselje. Tako so bili v nedeljo nevarno prijetno presenečeni turisti celo na Jezerskem vrhu, kjer je bila vesela tudi veselica. Pravimo, prijetno presenečeni, kajti lahko bi bili tudi neprijetni. Tako je torej: veselice po vsej naši mili domovini, od meje do meje.

Iz Maribora

Samomor. 60letni Franc Kotnik iz Bele Vode se je obesil na kozolec. Mož je večkrat zatrdil, da si bo končal življenje, češ da se otroci ne brigajo zanj. Zdravnik je ugotovil, da se je obesil v duševni zmedenosti.

Strela je ubila kravo. Pri včerajšnjem je bilo na pašniku Maksa šumana v Radohovi več krav. Nenadno je tresčilo v bližnje drevo in je strela omamila vse krave, eno pa je opazila tako močno, da je poginila. Šumana je letos doletela že tretja taka nesreča.

Triletna deklica utonila. V Rogoznici pri Sv. Rupertu v Slovenskih gorah je utonila v mlaki 3letna hčerka delavke Marije Zavec Jožica. Mati bo imela stitnosti na sodišču, ker ni dovolj pazila na otroka.

Iz Kamnika

Poroka. V nedeljo popoldne sta v farni cerkvi na šumni sklenila zakonsko zvezo načelnika tukajšnjega Sokolstva Genar Vida in železnikar Emil Pušl. Čestitamo!

Pogreb. V ponedeljek popoldne smo pokopali go Hribarjevo, ki je umrla v višoki starosti 79 let in bila mati dolgoletnega načelnika tuk. Sokola br. Franceta Hribarja. Kamniško Sokolsko društvo mu ob tej priliki izreka iskreno in bratsko sožalje.

Neznatni letalski napadi

Včeraj in preteklo noč je bilo zaradi slabega vremena izvršenih le nekaj manjših napadov na Anglijo

Berlin, 21. avgusta s. (DNB) Zaradi slabega vremena so imeli včerajšnji letalski napadi na Anglijo manjši obseg. Zjutraj so napadli nemški bombniki z uspehom več letališč v Kentu. Popoldne so sledili napadi na druge vojaške objekte v južnovzhodni Angliji. Nad Dovrom je prišlo do letalske bitke z večjo skupino angleških lovskih letal.

London, 21. avgusta AA. (Reuter) Letalsko ministrstvo in ministrstvo za državno varnost sta objavili naslednje skupno poročilo:

Včeraj, v torek zjutraj, je bilo udeleževanje sovražnega letalstva nad našimi pokrajinami skoro neznatno. Bombe so padle nad dvojne mest in sicer nad eno v grofiji

Essey in na neko mesto v južnem Walesu, kjer sta bili zadeti dve hiši in je bilo več ljudi ranjenih, toda ne smrtno. Bombe so padle tudi na neko pristanišče v Južnem Walesu, škoda pa so povzročile malo. Močnejše sovražne letalske sile so se večeraj popoldne približale južnovzhodni obali in napadle neko mesto v vzhodni Angliji. Doda pa se ni bilo poročila o kakih žrtvah, o škodi, ki so jo povzročile bombe, pa je znano le to, da so bila razbita okna. Zdi se, da je bil glavni cilj opoldanskega napada neko letališče ob južnem primorju, prizadejana pa ni bila nobena škoda.

London, 21. avgusta s. (Reuter) Včerajšnji letalski napadi na Anglijo so imeli manjši obseg. Do 21. zvečer je bilo sestrel-

Drugi dan pedagoškega tedna

Učitelji-praktiki podajajo ob splošni pozornosti svoje konkretne poglede na šolske in izvenšolske probleme — število tečajnikov narašča

Ljubljana, 21. avgusta s. (Reuter) Zanimanje za tečaj Pedagoškega društva narašča. V torek zjutraj so napolnili veliko dvorano Delavske zbornice stari in novodošli tečajniki, med poslednjimi tudi zastopnik iz Srbije.

Šolski upravitelj Kontler iz Studencev pri Mariboru je v celodnevni predavanju držal in vezal pozornost ca 290 tečajnikov na svoja konkretna izvajanja o sodobnem elementarnem pouku.

Iz celotnega nastopa predavatelja ter njegovih izvajanj se je zrcalilo veliko razumevanje naših malčkov ter bogate delovne in metodne izkušnje iz prvega osnovnega razreda, zato je žel za svoje več kot triurno predavanje buren, dolg aplavz. Tukaj prinašamo kratek izvleček tega predavanja.

Učitelj elementarnega razreda se iz ljubezni do svojih malih učencev temeljito pripravlja. Zato si izdela lastni letni podrobni načrt, ki ga sproti izpopolnjuje v stvarne tedenske učne enote. Tudi dnevno se temeljito pripravlja. Za to svoje delo mora predvsem spoznati letni delovni smoter šole. Svoj delovni smoter in prispevek v svojem razredu mora prilagoditi šolskemu smotru ter izdelati svoj lastni razredni smoter in delovni okvir, ki naj bo poln pestrih akcij, na katere bo otrok reagiral spontano ter ga obogatil za nove izkušnje. Tako si otrok gradi svoje odnose do okolja in svoj mali svet. Učenec pa je tako v pravem in zdravem življenju pristnega domačega okolja pravilno vzgajan na življenje.

Tedenski učni načrti morajo rasti sproti, kajti zakonitostim morajo biti v resničnem spontanem zanimanju otrok za življenjske probleme. Tako bo učitelj temeljito zaposleval otroške sile od prvega šolskega dne do Vidovega.

Podrobno dnevno delo v razredu ima tri stopnje, ki so bistvene. Otroci morajo znanje pridobiti, tako pridobljeno nato utrditi, a končno morajo otroci do pridobljenega in utrjenega znanja tudi praktično uporabiti. Poslušajmo se tudi primerne uvoda, ki naj pravilno odpre duševne zatvorice zanimanja za stvarno delovno razredno enoto ter veže otrokovo aktivno pozornost do zaključnega dela.

Pri pridobivanju stvarnega znanja bodo ob spontani zainteresiranosti deca doseženi resnični uspehi, tako da otrok sam odkrije novo stvarno znanje. Na ta način bodo objektivni problemi nekega znanja postali subjektivni problemi šolske dece in s tem je dosežen popolni uspeh.

Učitelj v elementarnem razredu mora z ljubečo roko zdravniku odpravljati razne pregreške ali pekosilne ali pa kolektivno. Vloga strogega, zvišenega sodnika pa sodobnemu učitelju ne pripada, najmanj pa še, če je v elementarnem razredu.

Samostojno sestavljeni in ustvarjeni učni načrt za šolsko leto ni mrtvi vojni red, ampak predstavlja tako vsaka napisana beseda odn. pojem v učnem načrtu široko in globoko bogastvo. V potrditev tega dejstva je predavatelj razvil obrazovalno snov za pisalni pouk. Zavzemal se je za novo Lutterjevo stojičo pisavo, ki je v skladu z higijenskim, praktičnim, pedagoškim in estetičnim razlogi.

S svojo živo in živahno pedagoško osebnostjo je predavatelj nudil navzočim bogate izkušnje ter v živahni diskusiji dopol-

njeval svoja izvajanja s potrebnimi pojasnili.

Popoldne je sledilo predavanje našega znanega vaškega sociologa in publicista Jožeta Jurančiča, šolskega upravitelja iz visokih Telč. Jurančič nam je kot praktiki, delujoči v stalnem ozkem kontaktu z vaškim ljudstvom, podal svoje poglede na učitelja v slovenski vasi.

Za njegovo predavanje je vladala močna zainteresiranost vseh, zlasti učiteljev, ki so nekoč delovali v »Klubu prijateljev vaške kulture« odn. v sedanjem Učiteljskem pokretu. Dvorana je bila nabito polna ter so vsi slušatelji vztrajali čez 3 ure, sledeč predavateljevim izvajanjem.

Kaj je kmečko življenje? Kaj je kmečko gospodarstvo in kmečka kultura? Kaj je kmečka sloga in kmečko poštenje? Na ta vprašanja mora imeti vsak hrvatski uradni predno pride na vas sedaj jasne in zdrave odgovore. Vsi, ki prihajajo kakorkoli do reševanja raznih kmečkih in vaških problemov, pa bodi, da so to učitelji, duhovniki, upravni uradniki, agronomi, zdravniki, geometri, inženjerji, pravniki, novinarji, umetniki ali kar koli, morajo biti prežeti s pravim in toplo iskrenim odnosom do slovenske vasi.

Za sodobnega slovenskega učitelja, za njegovo uspešno in pravilno udeleževanje na vasi, je kot predpogoj potrebno jasno spoznanje socialnega, gospodarskega in kulturnega položaja in strukture sodobne slovenske vasi. Poznati mora pravilno vlogo življenjske šole v naši vasi ter biti na jasnem o delu učitelja v vaški zajednici. Nujen pa je tudi jaseen pogled v bodočnost.

Ne da in ne more se tajiti dejstvo, da je naša vas v krizi, ki izvira iz naglinitvi gospodarskih osnov. Posledica tega je socialno, kulturno in etično propadanje in razpad kmečke družine. Mnogi kažejo demagoško na vaškega učitelja ter ga dolže kot krivca tega razpadanja, pa saj ni nič čudnega to ob dejstvu, da bi naj tudi francoski ljudskošolski učitelj bil kriv razpada francoske države, kot je to na uvodnem mestu poudarjal neki slovenski dnevniki.

Naša kmečka mladina je v gospodarski odvisnosti in podrejenosti ter zato nima onega močnega in zdravega mladinskega zanosa, ki nam je tako simpatičen pri akademski in delavski mladini. Tu je krivda za patrijarhalnost, statičnost in zaostalost na naši vasi.

Preveč je pri nas v običaju romantično zanosno gledanje na nedeljsko izletniško idilo v naših lepih, belih slovenskih vaseh. Zdravo gledanje na slovensko vas je brez rožnatih očal, to je gledanje zdravnika, ki hoče ugotoviti diagnozo ter zato zbira vse podatke, ki mu bodo služili pri zdravljenju. To je velika naloga in dolžnost naših vaških vzgojiteljev, ki bodo le s pravilnim razumevanjem resničnega vaškega življenja zamogli vključiti šolo in svoje izvenšolsko delo v dejanske življenjske vaške razmere.

Vzgoja je odvisna od gospodarskih momentov, ki uravnavajo tudi vse ostalo hote in stremenje vaškega življenja. Zato je važno, da pozna učitelj dovolj temeljito tudi današnje ekonomske dogajanje na slovenski vasi. Dr. Evangelist Krek je v znanih »Črnih kvibah kmečkega stanca« povedal marsikatero bridko resnico, ki jo pa sedaj njegovi politični nasledniki zakrivajo.

Od prazgodovinskih dob zasledujemo razvoj človeka in se divimo njegovim prvim tehničnim odkritjem prilaganja ognja ter notranjemu preobrazovanju, ki je sledilo kot posledica primitivnega agrarstva v pralektivnih, ki so vzgojstveno pozitivno vplivali. Srednjeveško podložništvo je našega kmeta pravno, gnotno in moralno osiromašilo, tako da mu francoska revolucija ni pomenjala pravega in resničnega odrešenja, ampak je še pospešila moralno in gospodarsko propadanje malih kmetov.

Šole, ki so jih dobili naši vašani po meščanski revoluciji, niso bile vključene v vaško življenje ter je zija med njimi in realnim življenjem pogosto globok prepad. Tu se opaža zadnji čas zdravo gibanje za življenjsko šolo sodobnosti.

Izven šole si je učiteljstvo postavilo preobsejni delovni program, kajti učitelj ne more biti univerzalni človek, ki bi bil povsod doma in sposoben za vodstvo vseh mogočih akcij na gospodarskem področju. Učitelj bodi v šoli in izven šole predvsem le vzgojitelj.

Naše podeželje bo treba gospodarsko dvigniti. Učitelj naj sodeluje pri organiziranju družabnega življenja ter pri izboljšanju agrarnega gospodarstva, kajti vse to bo ustvarilo pozitivne pogoje za vzgajanje odraslih in mladine ter preprečevalo socialna nagnjenja.

Po predavanju se je razvila izredno dolga in živahna diskusija, kar je dokaz, da je predavatelj znal konkretno in pravilno zajeti pereči problem sodobnosti, ki muči naše vzgojitelje, ki hočejo s svojim pozitivnim delovnim hotenjem čim bolj koristiti lastnemu narodu, zavedajoč se pri tem, da so narodove težave in potrebe tudi učiteljeve in da bi moralo biti tudi obratno.

Živilski trg

Ljubljana, 21. avgusta s. (Reuter) Na trgu je čedalje več jesenskih pridelkov, predvsem sadja in drugih živil, ki prevladujejo navadno jesenske mesece. Tako je zdej od dne do dne več jabolk. Pravo jesensko sliko trga nudijo zdej tudi cele grmde lubenice in dinji, nakupljenih na Poljskem nasipu ob znajskem mostu.

Letos jim zelo primanjkuje prostora, ker Pogačarjev trg zavzema prestavljena tržna sala, glavni trg se je pa tudi precej zmanjšal, ker so prestavili mesarske stojnice. Prejšnja foto so prodajali sadje na debele na Pogačarjevem trgu, kjer so bile nakupljene tudi lubenice. Zdej pa niso našli nobenega primernejšega prostora za prodajo lubenic in drugih vrst sladkih buč kakor Poljski nasip. Tam je manj prometa in prodajalci se pritožujejo, da je kupčija slaba. Naprodaj je okrog 2 vagona lubenic in dinji. Po teh poslasticah ljudje letos posegajo mnogo manj, ker ni vročine. Pred leti je bil konzum sladkih buč še zelo majhen, le sčasom so se meščani navadili te delikatse. Letos, ko je vse drago, smemo vsaj reči, da so poceni lubenice, saj jih prodajajo po 3 din kg, dinje in ananas pa po 4 din.

Tudi domače sadje je letos znatno dražje, razen hrušk. Med uvoženim sadjem so najdražje breskve, po 20 do 24 din kg. Navadno drago je tudi grozdje in ljudje se zelo priporočajo zmanjšati taž. Veselo le-

Mrliči pripovedujejo o sebi

Kaj vse lahko dožene antropolog po okostnjakih tudi o ljudeh iz pradavnih časov

Ce pravimo, da mrlični govorijo, ni to povsem točno. Mrlični govorijo v zelo jasnem jeziku tistim, ki jih razumejo in izdajajo tako mnoge stvari, ki bi se zdele v moderni antropologiji nepoučenemu človeku povsem nerazumljive. Znaki tega jezika so točni in antropolog jih lahko prečita še več sto ali tisoč let po smrti dotičnega človeka. Po njih se da točno ugotoviti ne samo spol, rasa, starost in telesna konstitucija, temveč pogosto tudi vzrok smrti ali bolezni pred davnimi časi umrlega človeka.

Ali so pripadale izkopane kosti moške ali ženske? To se pozna navadno že na prvi pogled po kosteh samih. Ženski okostnjak je vedno šibkejši od moškega. Tudi po lobanji sami se da v pretežni večini primerov ugotoviti spol. Ženska lobanja je namreč približno za 200 cm³ manjša. Se zanesljivejši znak je medenica, ki je pri ženski mnogo širša nego pri moškem. Pojedine človeške rase se razlikujejo med seboj po konstitucijskih razmerjih. Zamorci imajo roke v razmerju nog precej dolge, njihove lobanje so podolgovate in ozke, očesne dolbine daleč narazen.

Višino človeka, čigar okostnjak preučujemo, lahko ugotovimo z matematično točnostjo. Za podlago se vzame dolžina kosti v stegnu. Ta dolžina, izražena v milimetrih, se pomnoži tri moških z 1,88, in vsoti prištejemo 813,06 mm, pri ženskah s številko 1945 in prištejemo 728,44 mm. Ti računni veljajo splošno za vse rase in za vse čase. Tako so antropologi tudi ugotovili, da so merili najstarejši praljudje, živeči na zemlji pred stotisoč leti, povprečno samo 160 cm, ljudje pred 120.000 leti pa 183 cm. Razlika v višini kaže tudi na znatno izboljšanje življenjskih pogojev, ki je gotovo nastalo v tem dolgem času. Pozneje so pa postajali ljudje zopet manjši in so skoraj dosegli prvotno mejo 160 cm.

Starost umrlega človeka se da navadno določiti zelo točno. Kostni namreč rastejo iz takozvanih osifikacijskih centrov, ki se pojavljajo v telesu po vrsti od rojstva do petega leta. Od 5. do 12. leta se ta središča povečajo, od 12. do 21. leta pa združijo. Starost človeka, ki ni živel nad 21 let, se da ugotoviti z morebitno zmoto 2 do 3 mesecev. Od 21. leta prevzamejo vlogo časovnih kontrolnih ur živi na lobanji, ki v gotovih starostih izginejo kakor na povelje. V 22., 24. in 26. letu se začnejo šivati na temenu postopoma spajati. Prvi izgine brez sledu v 35. letu, drugi v 42., tretji pa v 47.

letu. Starost od 21. do 47. let starega človeka se da ugotoviti točno na eno leto. Po 30. letu preneha dotok krvi k ploščatim kostem kakor sta lopatica in medenica. Te kosti postanejo potem suhe in krhke. Razen tega se pojavijo na koncu dolgih kosti ploskvice.

Po teh znakih je bila določena tudi starost čeških kraljev, pokopanih v Svetovidskem domu, kakor tudi starost egiptskega kralja Tutankamna. On je bil star po teh znakih sodeč 18 let, ko je umrl. Njegov tast, pokopan v sosednji grobnici, pa 30 let. Po kosteh se da spoznati celo vzrok smrti, posebno nasilne. Na kosteh se poznajo sledovi kroglice ali noža. V vsakem primeru pa ni treba, da sre za umor. V pradavnih časih so pogosto zdravili duševne ali pa tudi druge bolezni, tako da so človeku odprli lobanjo, da bi mogli z duhovni odleteti iz glave. Take lobanje so že večkrat našli. Če so robovi rane ostru, je to znak, da bolnik operacije ni preživel. Če so pa očiščeni se iz tega sklepa, da je ostal živ.

Na okostnjakih zlasti otroškem se večkrat poznajo sledovi raznih bolezni. Slabo razvite kosti, krhke ali ukrivljene kažejo, da otrok ni imel zadostne hrane. Z rentgenovimi žarki se da v takih primerih ugotoviti bele črte na kosteh. Te kažejo čas, kdaj je rasti kosti prenehala. Če poznamo normalni rast kosti, lahko izračunamo starost, v kateri je otrok zbolel.

Okostnjak, ki za smatra večina ljudi za del telesa, ki se ne izpreminja od polnoletnosti, ne ostane torej enak. Izpreminja se pod vplivom starosti in načina življenja, večkrat pa tudi pod vplivom smrti. Okostnjak kaže vso pot poedina in rase skozi življenje ter služi ugotovitvam za mnoga dognanja, do katerih bi sicer ne mogli priti. Dognanja o razvoju človeka so odvisna od poznavanja njegovega okostnjaka.

imela Korzika pogoste prepire z Genovo, kakor so jih imeli korziški rodovi med seboj. Neki drugače pa tudi ni bilo v Italiji sami, kjer so tekmovali in se pogosto zelo ostro borili med seboj kneževine in mestne republike. Prizadevanje Korzike glede osamosvojitve in samostojnosti dokazuje italijanski značaj tega otoka. O usodi Korzike je vedno odločal ritem usode Italije.

Državna dvorazredna trgovska šola v Celju

Celje, 21. avgusta
Za vpis v I. razred se pripravijo učenci (učenke) tako, da oddajo osebno ali pošljejo po pošti v času od 26. do 28. avgusta letos izpolnjeno prijavo (tiskovine se dobe pri šol. službi po 50 par), kolkovano z 10 din, ki ji priložijo zadnje šolsko izpričevalo in rojstni list.
Ravnateljstvo bo 30. avgusta z objavo na uradni deski pozvalo učence (učenke), ki bodo izbrani, da se vpišejo v rok rednega vpisovanja ter dopolnijo kolek za vpisnino s 40 din na vpisnici in predložijo nadaljnje potrebne dokumente. Ostalim prijavitelcem bo pa vrnilo njihove dokumente.
Redno vpisovanje za šolsko leto 1940/41 bo v dneh 2. in 3. septembra t. l., vsako-krat od 8. do 11.
V I. razred se sprejemajo učenci (učenke), ki so dovršili v predhodnem šolskem letu kot redni učenci (izvzemli boleznimi in druge primere, o čemer odloči kr. banska uprava dravske banovine, VIII. oddelka) štiri razrede srednje šole (gimnazije, realne ali realne gimnazije) z nižjim tečajnim izpitom ali štiri razrede meščanske šole z zaključnim izpitom, a nimajo pri vpisu več ko 17 let.

Učenci (učenke), ki imajo ob vpisovanju več kakor 17, toda manj ko 19 let, se smejo vpisati samo z odobrenjem kr. banske uprave.
Učenci meščanskih šol, ki se niso učili nemščine, morajo opraviti pred sprejemom v I. razred dopolnilni izpit iz tega jezika. K izpitu se pripravljajo od 22. do 25. avgusta direktorju šole s prošnjo, taksirano s 30 din in opremljeno s prilogami: 1.) izpričevalo o dovršeni meščanski šoli z zaključnim izpitom, 2.) kratki (rojstni) list in 3.) potrdilo o siromašnem stanju po čl. 5., točki 6., odst. 7., zakona o taksah (zaradi oprostitve od nagrad članom komisije). Tisti, ki ne predložijo potrdila o siromašnem stanju, plačajo za izpitne nagrade 70 din. Ti dopolnilni izpiti se bodo vršili 27. avgusta.

V II. razred se vpisujejo učenci (učenke), ki so uspešno dovršili I. razred na tej šoli. Učenci (učenke), ki so dovršili I. razred na kakih drugih trgovskih srednjih šolah, se smejo vpisati, če so dobili za to odobritev učiteljskega sveta.

In vendar ni odšel, ker je rekel hišnici, da se ne bo ganil iz sobe. Odhod torej ta ropot v njegovi sobi? Kaj je počel ti dve uri?

Vztrajnost, s katero ga je Escaldas iskal prejšnji večer, njegove besede, napisane na listku, ropot v njegovi sobi in zaklenjena vrata, vse to je princa vznemirilo.

Kaj se je zgodilo?
Gilbert sicer ni imel rad Escaldas, vendar je bil z njim v tesni zvezi in zato mu ni moglo biti vseeno, kaj se je z njim zgodilo. Sicer pa kaj bi se moglo zgoditi Escaldasu, kar bi se ne nanašalo na afero, na predmet njegovega zavezništva?

Princ, ki ni pričakoval nič posebnega od sestanka, za katerega je tako nujno prosil njegov pomočnik, mu je jel pripisovati važnost zdaj, ko ga je čudno naključje zopet oagodilo.
— Pojdem raje vprašati hišnico, — je dejal, kakor da govori sam pri sebi.
Deklina, ki je imela na vratih z velikimi modrimi črtami na rdečem ozadju napisano:
»Mademoiselle Rosalinde«, se mu je ponudila, da opravi to namesto njega.
— Ne hodite doli, gospod. Jaz polščem madame. Princa ima ona ključ od številke 27.
Dekle je odhitelo po stopnicah doli. Vrnilo se je počasi korakov, ker je prihajala s njo debele-
— Niman ključa, — je dejala stara hišnica.
— Prepričana sem pa, da gospod Escaldas ni odšel. Morda je celo bolan?
— Ali ni bil nihče pri njem?

od direktorja šole, na kateri so bili prej vpisani.

K vpisovanju je prinesli rojstni list, šolsko izpričevalo (za prvi vpis v I. razred izpričevalo o nižjem tečajnem izpitu srednje šole ali o zaključnem izpitu meščanske šole, ponavljalci in za II. razred zadnje leto izpričevalo), prijavo v dveh izvodih, en izvod taksiran s kolkom za 50 din, potrdilo o višini neposrednega davka roditeljev (očeta in matere in učenca (učenke)), če je temu davek predpisan.

Šolnina se plača takoj ob vpisu za vse šolsko leto. Prispevek 20 din za zdravstveni fond.

Učenci (učenke), ki ne prestopajo v šolo neposredno iz druge javne šole, morajo

predložiti uradno navratveno izpričevalo.

Razredni dopolnilni in popravni izpiti se bodo vršili: pisarni za obe razreda 28. avgusta, ustni pa 29. avgusta za II. in 30. avgusta za I. razred. Prošnje za popravne izpite je kolkovati z 10 din in 10 din, ter jih je vložiti pri ravnateljstvu do 23. avgusta 1940.

Završni izpit v septembru 1940 bo predvidoma pismeni v času od 2. do 7. septembra, ustni pa se prične 10. septembra 1940. Prošnje za završni izpit je vložiti kolkovane z 10 din pri ravnateljstvu do 1. septembra 1940.

Šolsko leto 1940/41 se prične 13. septembra s službo božjo v farni cerkvi ob 8.

Živila na nakaznice

Zaenkrat se nam obeta racioniranje porabe olja, sladkorja in mila

Ljubljana, 21. avgusta
Jeseni, ko se je ljudi lotila »vojna« psihoza, so bile nekaj tednov dan za dnem trgovine polne kupcev, dokler se niso izpraznile zaloge. Toda živahnejša povpraševanja po blagu, predvsem po živilih, ni bilo še niti tedaj konec. »Konzum« nekaterih živil — prav za prav le prodaja — se je povečal za 100 odstotkov. Pozimi smo poročali, da je šlo v Ljubljani septembra, oktobra in novembra iz prostih skladišč izredno mnogo zlasti kolonialnega blaga, kave, riža, itd., pa tudi sladkorja in drugega specerijskega blaga. Ni čuda, da je začelo marsikje blaga primanjkovati ter da se trgovci niso mogli več dovolj hitro zalagati.

Ze tedaj se je pokazala potreba — nekateri mislijo, da predvsem tedaj — naj bi uvedli racioniranje živil, ali po domače povedano — prodajo blaga na nakaznice. Vsak bi lahko kupil, kolikor v resnici potrebuje, a ne več. Razumljivo je, da ljudje še vedno čutijo silen odpor proti tako zvanim krušnim kartam, ki so jim ostale v zelo slabem spominu od svetovne vojne. Jeseni je bilo celo nevarno govoriti o uvedbi nakaznic za živila, ker bi se sicer ljudi lotila še večja nervoznost, da bi se bolj navallili na trgovine. Pač pa bi kazalo, da bi nakaznice uvedli brez dolgega razpravljanja. Cim prej bi jih uvedli, tem prej bi nastal raj na domačih tržiščih. Z omejitvami v prodaji živil bi lahko tudi zavirali naglo podraževanje nekaterih vrst blaga.

Do racioniranja pa tedaj ni prišlo. Ze skoraj leto dni vladajo na domačih tržiščih neredne razmere. Doselej sicer še ni bilo občutnega pomanjkanja živil, zdaj pa primanjkuje že skoraj v vseh krajih jedilnega olja, pa tudi sladkorja ni več povsod, pošel je riž in najbolj občutno je pomanjkanje pšenične moke. Pri tem je najzanimajše, da do pomanjkanja živil ni prišlo zaradi tega, da je bilo morda lani proizvodneca premalo sladkorja, uvoženega premalo riža, olja itd., da ni bilo dovolj

namlete moke — ne, vsega bi bilo lahko še vedno dovolj, če bi mnogi konzument ne kupili živil brez potrebe. Ze večkrat smo naglasili, da zaslužijo kupci živil prav tako ostro kazni kakor vse druge spekulacije z živili. Toda, kako naj preprečijo kupčenje živil, če ni nobenega nadzorstva nad prodajo? Edini dovolj učinkovit ukrep bi bila uvedba prodaje živil na nakaznice.

Zdaj na pristojnih mestih razmišljajo o uvedbi racioniranja porabe olja, sladkorja in mila. Omejena bi bila torej prodaja samo nekaterih industrijskih izdelkov. Vsekakor pa bi bilo potrebno uvesti prodajo na nakaznice vsega blaga, ki ga ljudje kupujejo brez potrebe v večjih količinah. Na nakaznice naj bi prodajali tudi riž in najbrž bi kazalo uvesti tudi omejitve prodaje moke, ker je bila letošnja letina tako slaba, da je bilo pridelane pšenice komaj za domačo porabo dže pomladnih mesecev. Po vseh iz Beograda ne namerava omejiti prodaje kmetijskega blaga, a potrebno bi bilo, da bi vsaj prodaja moke bila omejena, sicer se lahko zgodi, da bo moka začela primanjkovati že pozimi in ne šele spomladi. Cim bo zopet dovolj pšenične moke naprodaj, čeprav bo dražja, si bodo začeli delati zaloge brezvestni ljudje, ki mislijo le na lastni trebuh.

Poročajo, da pri nameravanih ukrepih gre le za racionalno varčevanje z živili in pravično razdelitev živil med vse konzumente. To se pravi, da prodaja ne bo omejena tako, da ne bi mogel vsak kupiti, kolikor potrebuje. Zato bi pa lahko omejitve prodaje vseh važnejših živil, če je bila uvedena prodaja bencina na nakaznice, je prav tako potrebno, da uvedejo nakaznice tudi za živila, ne sicer zato, da bi težave s kuovanjem, temveč, da bi lahko kupovali tisti, ki nimajo dovolj ostrih kolenec in ne denarja, da bi si lahko nakupili živila za več let. Gre za večino konzumentov, ki žive do rok v ustah. Ukrepi so nujno potrebni cim prej, vsekakor pa že pred jesenjo.

Strokovni tečaj za učitelje risanja

Posečalo ga je v začetku 27, proti koncu pa 21 slušateljev

Ljubljana, 21. avgusta
Z lepim uspehom je bil zaključen te dni na Tehniški srednji šoli v Ljubljani strokovni tečaj za učitelje risanja na strokovnih nadaljevalnih šolah. Našemu strokovno-nadaljevalnemu šolstvu je določeno posebno naučno in odgojno poglavje, kajti vsak ni, da bi mogel zajeti prav mladega človeka, zlasti javenca. V ogromni večini in desetletja nazaj je pripadalo strokovno nadaljevalno šolstvo našemu ljudskošolskemu učiteljsstvu. Docela naravno, saj je to šolstvo nadaljevanje ljudskošolskega vzgojnega in naučnega dela, češudi na podlagi stroke, ki vajencu v njegovi obrti pritiče.

V povojnem času je bilo prirejenih več tečajev za učiteljsko strokovnih nadaljevalnih šol. Bili so ti tečaji deloma za merikantline predmete in deloma za risanje (prostoročno, geometrijsko, projekcijsko in strokovno). Slednji so potekali v dveh trimesečnih obdobjih, razen pravkar zaključenega, ki je bil razdeljen skozi tri leta po sedem tednov. Risarski tečaj terja od tečajnika mnogo resne pripravljenosti in resnične volje po študiju. Ze povprečna poglavitost v dolgo vrsto obrtniških strok terja celega človeka. Prav s tega vidika gre udeležencem tečaja priznanje, če že spregledamo, da so morali kandidati črtati skozi tri leta svoje letne šolske počitnice. Tečaj je obiskovalo ob začetku 27 kandidatov, zdaj je 21. Nemirni svet je posegel tudi v delo tečaja. Lepa vrsta profesorjev in inženjerjev ter strokovnih učiteljev-mojstrov je v mnogih predavanjih in pri-ložnostnih ekskurzijah uvedla tečajnike v potrebno znanje, ki ima edini namen: dvigniti naše obrtništvo preko njegovega na-

raščaja. Vodja tečaja je bil inšpektor za strokovno nadaljevalno šolstvo g. Presl, a razredništvo je pripadalo prof. Klincu.

Tečaj je omogočila predvsem banska uprava, razumevanje zanj pa je pokazala tudi zbornica za TOI. Delo v tečaju je potekalo načrtno in življenjsko. Bil je dosežen uspeh, ki kaže, da smo dobili nov kader učnih moči, ki se bodo posvetile z najboljšo voljo nadaljnjemu procvitu našega nadaljevalnega šolstva.

Iz Trbovelj

— SK Amater : SK Sparta (Komb.) 4:1.
Naš odlični športni klub »Amater« je zopet zaigral in pokazal svojo premoč. Izrabil je prost termin in povabil za nedeljo, 18. t. m. v goste kombinirano moštvo Sparte iz Zagreba. Čeprav so gostje nudili precejšen odpor, vendar so morali končiti pred boljšim moštvom. Amater je igral v nedeljo precej povzvalno ter zaslužijo vsi igrači lepo pohvalo. Omeniti moramo le, da se notranji trio ni povsem znašel. Z dobrih treningov so zapustili zelo slab vtis, ker so na vsako sodnikovo odločitev vedno prigovarjali. Sodil je dobro g. Puntar.

TEŽKO JE UBOGATI

— Gospodična, vi bi se morali omožiti. Verjemite izkušeni ženi.
— Saj vam prav rada verjamem, toda dokler mi tega ne poreče neizkušen moški, se ne da nič storiti.

Raztreseni pr fesor

Ze dolgo vrsto let je raztresenost profesorjev običajna tarča humorističnih listov, enako pogosti so pa tudi protesti iz proforskih vrst proti temu pavsalnemu obrekovanju. Iz Milana je prišla oni dan vest, ki za spremembo zopet enkrat daje prav življevem. Oni dan je šel po ulici mož, ki se ni prav nič zmenil za prometne predpise. Na cvinku je malo manjkalo, da ni zahrtil prometne nesreče. Sofer je v zadnjem hipu pognal avto na hodnik, sicer bi bil malomarnega pešca povozil. Moža so prijeli in zahtevali od njega globo. Ker je pa ni mogel plačati, so ga odvedli na policijo.

Tam se je izkazalo, da so prijeli profesorja filozofije, ki tudi na ulici razmišlja o težkih problemih in kratkoročno ignorira vse cestno policijske predpise. Pa tudi na stražnici ni hotel profesor plačati globo. Priznal je, da je bil v zadnjih šestih mesecih kaznovan že 275-krat. V dokaz je pognal iz žepa 275 kazenskih nalogov. Nove globo nikakor ni hotel plačati, češ da mu je žena zagrozila, da ga ne bo

nikoli več pustila na ulico, če bo še enkrat policijsko kaznovan. Policijski komisar je sicer priznal, da je to zelo tehten razlog, vendar mu pa globe ni hotel odpuštili.

Korzika

Ze 3.000 let živi Korzika z Italijo v naj-
ozišjih zgodovinskih stikih: kot sedež italijanskih plemen Liguriov in Etruskov kot sestavni del rimske države, od leta 1077. kot posest papežev, ki so jo prepustili pozneje pisanskim škofom. Od leta 1343. pa nad 400 let kot sestavni del genovske republike. Pač so na zelo rahle vezi, ki vežejo ta otok na Francijo. Ludvik XIV. je pretentiral za ta otok prebivalce Genove, ki jih je ironiziral že Voltaire. Napoleon je na zopet pridobil Korziko Franciji leta 1796. po zmedah in brezpravju, ki je vladalo na otoku dve leti in pol.

Francoski zgodovinarji so si sicer prizadevali utemeljiti posebno pravico Francije do Korzike. Navzlic temu je na ostal otok v centralistični Franciji tuj element, z nakupom pridobljeno ozemlje. Res je, da je

Gairlance je potrkal znova in z enakim uspehom. — No, to je pa čudno, — je pomislil, — saj me vendar pričakuje.

Ozrl se je na ključavnico. Na zunanji strani ni bilo kljucke. Sklonil se je in opazil skozi luknjico v ključavnici luč, kar je pričalo, da ključa ni v nji. Potrkal je močneje.

— Escaldas! Ali spite? Jaz sem, Gilbert!

Sosedna vrata so se odprla. Skozi nje je pomohla glavo neka ženska. Videč lepega mladega moža v zadregi, se je požurila in stopila na hodnik, zavita v plašč neokusne modre barve, okrašen z nemogočimi bombaževinastimi čipkami, s copatami na bosih nogah.

Ne bila bi grda kot kmečko dekle ali kot služkinja. Toda njena prodajna svežost in mladost sta izginjali pod debelo krinko.

— Gospoda Escaldas iščete? — je vprašala ko-
ketno. — Ni odšel z doma, o tem sem prepričana. Danes popoldne sem namreč slišala iz njegovega stanovanja strašen trušč in hruck. Gotovo je pre-stavljaval pohištvo.

— Kdaj je bilo to?

— Približno ob pol dveh. Vem to, ker je prišel ob dveh k meni prijatelj in rekla sem mu celo: Trdno upam, da se bo moj sosed končno pomiril.

— Toda gospod Escaldas je moral oditi potem?

— To se mi ne zdi verjetno. Bila bi ga slišala. Vrata zapira vedno dokaj glasno.

— To je pa že preneumno, — je dejal Gilbert, zroč na zaklenjena vrata. Obšel ga je čuden občutek. Escaldas mu je pisal, naj ne pride od ene do treh.

Daniel Lesueur

Krinka ljubezni

Roma

— Sama sem odnesla ob eni gospodu Escaldasu obed. Dejal mi je, da ne pojde obedovat, ker pričakuje nekoga, in da se ne bo ganil z doma, dokler ne pride gost.

— Imenitno, — je dejal Gilbert, ki se je spomnil na Escaldasove besede na listku.

Ni vedel, da Escaldas ne pričakuje njega, temveč nekoga drugega. Niti hišnica tega ni vedela. Ta kraljica ključev res ni videla na stopnišče. Odpiralo se je namreč nasproti vratom za čuvajnico v pročelnem poslopju, toda v ozadju dvorišča.

Dvojno stopnišče, dolg hodnik s škripajočimi vrati, skozi katere je prihajal nepopisen smrad. Smrdelo je po preperelom pohištvu, po njenih parfumih in po tobaku. To je človeka dušilo v grlu. Princ si je zatisnil z robcem usta.

Našel je številko 27. Ustavil se je in potrkal na vrata.

Nobenega odgovora.

Naša lepa pesem ob meji

Pevci „Drave“ so nastopili z velikim uspehom v limbuškem Sokolskem domu

Maribor, 20. avgusta. Narodno železničarsko glasbeno društvo „Drava“ vrši pomembno prosvetno poslanstvo v vrstah našega železničarstva, med katerim propagira ljubezen do glasbe. O velikih zaslugah „Drave“ smo izšepno poročali ob priliki lanske jubilejne proslave. Pevski zbor „Drave“, ki ga vzorno vodi poštvalni zborovodja g. Albin Horvat, pa izvaja navzlic hudim časom, ki niso ugodni za idealna stremjenja, svoj smotrni program vzbuja zanimanja in ljubezni med našim obmejnimi ljudstvom do naše lepše rodne pesmi. Zbor „Drave“ se lahko ponaša že s celo vrsto uspešnih, učinkovitih nastopov, ki jih je organiziral letos v našem obmejnem področju. Povsod so bili pevci „Drave“ deležni prisrčnega priznanja, posebno iskren in tople pa je bil sprejem v našem prijateljskem Limbušu, kjer so imeli svoj koncert v polnem Sokolskem domu. Koncert je organiziralo Sokolsko društvo v Limbušu. Med pestrim pevskim

sporedom sta pozdravila vrsto pevcev v toplih besedah starostna limbuška Sokola g. Turnšek in predsednik ruskega pevkega zbora g. Požar. Medtem ko sta jima ljubki deklici izročili krasna sopka rož. Poštvalni pevci „Drave“ so pod mojstrskim vodstvom svojega zborovodje g. Albina Horvata ubrzo in skladno odpele bogat pevski spored izbranih narodnih in umetniških pesmi. Uvodnemu Hochreiterjevu „Gospodstvu“ soncu je sledil Juvancov „Sopek“, Forsterjev „Samos“ in „Večerni ave“ ter „Njega ni“ in „Spake“. Nadalje so bile na sporedu Mirkova „Katica“, Gotovčeva „Jadovanka“, Novakova „Sanaš spava“, Mirkova „Kolo“, O Šotarju in kuku, „Kukovec“ in „O pohorskem kmetu“, Jerebova „O kresu“, Adamičev „Završni fantje“ in „Nocoj je bil lep večer“, Pavčičev „Potkan ples“, Pregljevo „Mam dro fletno“, Maroltovo „Koso“, Družovičev „Škrjanček poje“ in O. Devo-vo „Hladno jesen“.

Dvorana Sokolskega doma v Limbušu se je izkazala kot zelo akustična. Pri izvajanju posameznih pesmi so se odlikovali predvsem zborovi solisti Malovrh, Sterle in Pečnik, pa tudi zborov oktet pri izvajanju skladbe „Samos“. Pevski zbor „Drave“ je pokazal svojo zlitost, kompaktnost in uravnoteženost. Občinstvo, ki je prislopo h koncertu iz Limbuša samega, pa tudi iz okolice in Maribora, je z navdušenjem poslušalo izvrstnim pevce in njihovemu zborovodju. Izredno lepo vreme je omogočilo po koncertu veselico na prostem, ki je trajala od petju, godbi in veseljem razpoloženju čez polnoč. Pevcem „Drave“ in zborovodju g. Albinu Horvatu gre iskreno priznanje za hvalvredno kulturno prizadevanje, ki naj ga v korist naroda in čast „Drave“ nadaljujejo s tisto tiho smotnostjo in žilavo vztrajnostjo, ki tako značilno odlikuje ta odlični mariborski pevski zbor.

DANES PREMIERA

duhovite salonske komedije
Bogata vdovca grofica je hotela izmed 7 snubcev izbrati pravega, toda ...
V glavnih vlogah poznani predstavniki francoskega filma: Vera Korene, Fernand Gravey, R. Dushesne in drugi.

NJIH 7 IN ONA

KINO UNION, tel. 22-21.

riti a silnimi finančnimi težavami za svoj obstanek. Pred tedni so se pojavile sicer vesti, da bo letos tudi mariborsko gledališče deležno podpore v večji meri kakor doslej, izkušnje sadnih let pa nam narekujejo, da moramo biti skrajno previdni, ker so se že nešteto izkazale take vesti kot prazne objube. V sedanjih razmerah bi bilo treba polegati posebno pažljivo našemu gledališču in zlasti omogočiti čim lepši razvoj te kulturne ustanove s primernimi rednimi podporami s strani banovine in države. (Del. pol.)

Državna skladna gibanja v Mariboru. Izpiti se bodo vršili v naslednjem redu: nižji tečajni izpit in pismeni višji tečajni izpit 27. t. m. ob 8., ustni višji tečajni izpit dne 28. t. m. ob osmih. Drugi popravni izpit dne 29. in 30. t. m. po vrstnem redu, kakor je razvidno v šolski veži. Sprejemni izpit za 1. razred smejo ponavljati učenci, ki so bili v juniju odklonjeni in taki, ki zaradi bolezni v juniju niso mogli delati izpita. Slednji morajo to izpričati z zdravniškim potrdilom. Izpit bo dne 28. t. m. ob 10. uri. Vpisovanje za prvi razred bo 4. septembra od 8. do 11. ure, za ostale razrede pa 2. in 3. septembra, kakor je razglašeno v tiskanim letnem poročilu. Vsakdo naj si preskrbi za vpis potrebne listine. Otvoritev služba boja bo dne 13. septembra ob osmih v Alojzjevi cerkvi. Ravnateljstvo.

Na Dravskem polju gorijo domačije. V Mihovcih na Dravskem polju je pričelo goriti pri posestniku Antonu Vuku. Ogenj se je bliskovito razširil na gospodarsko in stanovanjsko poslopje ter ju popolnoma upepelil. Iskare pa so zanele požar tudi na gospodarskem in kmalu nato tudi na stanovanjskem poslopiju posestnika Franca Peršusa, ki mu je tudi vse pogorelo. Zgorele so tudi vse zaloge sena, slame in raznih pridelkov. Škodo cenijo na 60.000 dinarjev. Domnevajo, da je nastal ogenj zaradi slabega dimnika.

Iz vrst mariborskih čebelarjev. Mariborski ter okoliški čebelarji pojejo 25. t. m. na izlet v naše prelepe Slovenske gorice. Ochoz iz Maribora je ob šestih zjutraj z Zrinjskega trga št. 6 oziroma s Kralja Petra trga. V Futju bo poučno čebelarstvo predavanje, v Središču skupno kosilo. Ogledali si bodo tudi zdravilišče in naprave v Slatini Radenci, kjer bo daljši oćmor. Izlet bodo napravili le ob ugodnem vremenu. Čebelarji se prijavijo za izlet pri gg. Črepinku oz. Puschauerju.

Minsko kolo jima ni prineslo sreče. Pred 3 leti je dal Ožinger Franc posestnik v Mirotnicah svojemu sosedu Vojska Francetu shraniti svoje železno minsko vreteno vredno 1400 din. Letos spomladi pa se je Vojskovina sinovoma Ivanu in Antonu zahotelo do tem kolesu. Namesto da

tu mrtvo počiva, naj se raje zoget zavrti, pa njima prinese srečo že v tem, da ga tako prodasta, da oče ne bi nič vedel. Ta prvi del načrta se jima je res posrečil. Kolo sta prodala nekemu trgovcu. Še predno pa sta pričela vživati sad svojega dejanja, se je ta njuna kratka sreča tako zavrtela, da sta prišla pred sodišče v Maribor. Ker k sreči za njiju pri tem ni bilo druge nesreče, so jima pri sodišču naložili zelo nizko pokoro: vsak po en mesec zapora, pa še to pogojno na dve leti.

Drobne vesti. Mariborski policija je izvedla po vsem mestu temeljito racijo, vendar pa je bilo toplot število zajetih sumljivcev manjše kakor običajno. — Pri železniškem prevozu na Tržaški cesti so našli petletnega dečka, ki ni vedel poljaniti, kje je doma in kako se piše. Starši naj povprašajo po njem v mestnem Mladinskem domu. — Iz kurnika odvetnika dr. Škapina v Trubarjevi ulici svet. 11 so odnesli zlikovci več kokaš, vrednih okoli 200 din. — 36letna Marja Ornik iz Sel je pri padcu z motornega kolesa zlomila desnico. — V Sp. Breznici pri Poljanah je zašel 30letni hlapec Friderik Brumec z levico v mlatilni stroj. Levico ima v zapetju zmrcvarjeno. Zdravi se v mariborski bolnici. — Na Tezmem je nekdo zalual kamen 15 letnemu ključničarskemu vajencu Venčesu Solinu v glavo. Deček se je zatekel v bolnico. Orožniki polvedujejo za krivcem. — 38letna tkalčeva žena Antonija Liohl je padla s kolesa in si je zlomila levo nogo. Prepeljali so jo v bolnico. — Na Tržaški cesti je povozil neki avto 82letnega posestnika Janeza Gorinška iz Sv. Miklavža pri Hotah, ki je oblegal s nevarnimi poškodbami. Njegovo stanje je precej resno. — Pri Devici Marji v Brezju je napadalec poškodoval v boksařem 40letnega delavca Simona Pulka, ki je o napadu obvestil orožnike. — Obe veliki gramoznici na koncu Smetanove ulice so opustili in zasipali. Komarska nadloga nadleguje prebivalstvo v Mariboru in okolici, med drugim tudi v Pesiški dolini. — Pri mlaci v mlatilnici zmrcvarila desmo 82letnemu vinčarju Francu Kosju iz Sv. Tomaža pri Ormožu. — Na 63letnega dinarja Antona Peteka iz Vičave je navlačila pobesnela krava in ga nabodla na rogova. Pri padcu si je Petek zlomil desno nogo. — Kolo so ukradli posestniki hčerki Marji Prelogovi iz Gajevece. Kolo je znanke Brandenburg z evid. številko 2135936. — 300 dinarjev so odnesli iz pušice v cerkvi sv. Jožefa v Studencih trije mladeniči, ki se nahajajo sedaj v preiskovalnem zaporu še zaradi nekega drugega vloma. — Mesarskemu mojstru Vinku Piršu je bilo ukradeno kolo, vredno 600 din. — Zasebnici Alojziji Sekol je bila ukradena denarnica, v kateri je bilo gotovine za 235 din.

30.000 ljudi ogroženih

Kaj bo s tekstilnim delavstvom, če se ne najde izhod iz kritičnega položaja?

Maribor, 20. avgusta. Za en del sreča, velika sreča, da se večina od vsakega zasluga odvisnih ljudi se zdaj ne zaveda resnosti položaja, v katerem se že nahajamo in nasproti kateremu se prihajamo, če se ne zgodi čudež, največji čudež v zgodovini sedanjega sveta, ki preobrne vse dosedanje račune. Če bi se ogražanja svoje usode bolj ali celo prav resno zavedali, bi bila nesreča še večja, bi bilo še več obupnih činov, kakor jih je že (pa večinoma iz manjših vzrokov). Največja nevarnost predi od tam, kjer se je do zadnjega zdelo najbolj varno in kjer je bil tudi dobiček največji: iz tekstilne industrije.

»Slov. Narod« je že opozoril, da ima Maribor z okrogjem vred okrog 10.000 ljudi, ki že delj časa visijo na niti redukcij in odpustanja. Če vzamemo povprečno število, da je od teh tisočev vsak ali oženjen, z večjo družino ali ima sicer za koga skrbeti, odnosno bi njegov odpust od dela v tovarni koga gmotno zadel, lahko rečemo, da je oziroma da bo prizadetih najmanj 30 tisoč ljudi samo od te stroke, kje pa so

še druge stroke, druge tovarne in podjetja, ki so istotako odvisna od dobave surovin. Maribor sam bi bil prizadet nad polovico prebivalstva. Računati pa moramo tudi s posledicami takega udara na račun in osebno varnost vseh, ki bodo še ostali »srečni posedejočci«.

O enem izhodu izpred preteče nevarnosti se je, kakor smo poročali, že obravnavalo te nedelje na konferenci delavskih zaupnikov. Drugi izdaten odposmek v dobro tistih številnih delavskih moči, ki izhajajo iz dobrih kmetij ali ki imajo sploh toliko posestva, da so za potrebo preskrbljeni. S takimi brez pardona ven! Kot najzadnji naj bi bili poklicni delavci z družinami, katere treba obraniti do skrajne sile.

še nekaj glede podpornega fonda. V ta fond naj se pritegnejo z večjimi prispevki vsi tujerodni »nenadomestljivi« moštri in uradniki, ki prejemajo v primerjavi z drugimi, domačimi, prekomerna plačila.

Danes je tudi za vse pristojne oblasti še čas za priprave za gašenje še predno izbruhne požar!

iz katerega bo razvidno, v kateri občini stanujejo in če bivajo pri starših. Učenci, ki so že bili na tej šoli, prinesejo k vpisovanju letno izpričevalo iz šolskega leta 1939-40. V 1. razred se morejo vpisati učenci, ki so brez slabe ocene dovršili 4. razred ljudske šole ali ki so dovršili kak razred višje ljudske ali srednje šole. Poleg izpričevala in event. navedenega občinskega potrdila naj prinesejo s seboj še krstni list. Starostna meja je pri vpisu za 1. razred 14 let, za 2. razred 15 let, za 3. razred 16 let, za 4. razred pa 17 let, razen tega mora vsak učenec pri vpisu predložiti potrdilo o višini davkov, ki jih plačujejo roditelji ali skrbniki. Vsako potrdilo mora biti kolkovano s kolkom za 20 din. Kdor ima več otrok v šolah, si mora priskrbeti prepis potrdila in ga kolkovati z 10 din. Za vpis več otrok v isti zavod zadostuje samo eno potrdilo.

Enoletni trgovski tečaj »Hermes«, Maribor, Zrinjskega trga 1, sprejema ustne in pismene prijave dnevno. Prospekti zastoj! Soliden strokovni pouk! Pravica javnosti. 41-M.

Iz Studencev. Naš župan g. Alojzij Kaloh je na žalni seji studenške gasilske čete v toplih besedah očrtal poštvalnost ter idealizem nenadno umrlih članov Avgusta Pozdiška in Ljudevita Majheniča. Zbrani gasilci so potašili njun spomin s trikratnim vzklikom »Slava«. Kako občutna je pri nas v Studencih še zmerom brezposelnost oziroma potreba po zaslužku, vidimo ob značilnem pojavu po smrti pokojnega redarja Ljudevita Majheniča. Čim so ljudje izvedeli za Majheničovo smrt, že so brž pohiteli s prošnjami za nastavitve. Teh prošnji je precej in bo imel naš studenški občinski odbor nelahko nalogo, da se bo odločil za prošnjo, ki bo najprimernejša in ki bo najbolj ustrezala pogojem, ki so v zvezi z redarjevo službo.

O tem in onem. V Selnici ob Dravi je padel z voza šolski sluga Rudolf Spindler, star 53 let, in si poškodoval glavo. Pri Sv. Marjeti ob Pecnici si je porezal desno roko in nogo 6letni vinčarjev sin Franc Zeleznik, ki je stopil na koso. — S podstrešja je padel v St. Ilju v Slov. goricah 6letni vinčar Ivan Weisskopf, ki ima težke poškodbe po vsem telesu. — V Zg. Zrjavcih je pobesnela krava poškodovala 15letno Liziko Klemenčičevo. — 23letni Ferdo Tinta si je pri nogometu poškodoval levo nogo. — 30letni vinčar Josip Pregl iz Jarenine je padel v Košakih s kolesa in si poškodoval glavo. — Na Tezmem je povozila neka avtomobilistka 29letnega zidarja Franca Fajferja, ki si je pri tem ranil glavo. — Z vozčka je padla in si zlomila ključnico 19letna Nada Černi iz Maribora. — Roza Hrašovec iz Nove vasi je bila obojena na 1 leto strogega zapora, ker je odpravljala človeški plod. — Pri smrtmarn na Pohorju je bil zaboden 32letni Simon Rebernik iz Zg. Poljskave. Za napadalec polvedujejo orožniki. — 20letni Ivan Mrešič iz Selnice ob Dravi si je s koso porezal levo nogo. — Vse ponesrečence so odpravili v mariborsko bolnico. — Pri Bogojini je ubilo drevo delavca Franca Grabna, ki je bil pri priči mrtve.

Narodno gledališče v Mariboru. Kakor poročajo iz Zagreba, je banovina Hrvatska določila za bodočo sezono zagrebskega gledališča 13.500.000 dinarjev. Poleg tega je dovolila še 600.000 dinarjev kredita za razne adaptacije gledališkega posloja. V zvezi s tem bi bilo vsekakor zanimivo zvedeti, koliko bo znašal proračun mariborskega Narodnega gledališča, ki vrši izredno važno kulturno nalogo v tukajšnjih obmejnih krajih, pa se mora bo

Tudi Hutterjeva tekstilna tvornica v stiski

350 delavcem in delavkam proti redukcija — Nekaj so jih že odpustili

Maribor, 20. avgusta. Doslej največja tekstilna tvornica v vsem mariborskem okolišču, t. j. Hutterjeva tekstilna tovarna, še ni občutila težav, ki so prišle nad vso našo tekstilno industrijo kot nujna posledica splošnih prilik v svetu. Vse druge mariborske tekstilne tvornice so že morale zaradi pomanjkanja surovin skriti delovni čas, odnosno omejiti obratovanje, le Hutterjevi tvornici je bilo prizanešeno, ker so bila tovarniška skladišča s surovinami dobro založena in ker so njeni poslovni stiki omogočali dovoz novih pošilk potrebnih surovin.

Sedaj pa se je znašla v hudi stiski tudi Hutterjeva tvornica. Nekatere delavce in delavke so že odpustili. Tvorniško vodstvo se je odločilo, da bo sprito težavnega stanja reduciralo 350 delavcev in delavk. Posamezni obratovodje so po nalogu že sestavili sezname delavcev in delavk, ki prihajajo v posameznih oddelkih prvenstveno v poštev pri redukciji. Kdo bo reduciran? Tvorniški obratni zaupniki so predlagali,

naj bi se odpustili prvenstveno tisti delavci in delavke, ki bodo mogli navzlic redukciji preživljati sebe in otroke, ker bi jim to omogočilo njihovo ali njihovih svojcev materialno stanje. Ta predlog je nedvomno upravičen in so ga obratovodje nekaterih oddelkov že upoštevali.

Na drugi strani se čuje mišljenje, da bi bili odpusteni predvsem vsi tisti delavci in nameščenci, ki niso naši državljani, ki so prišli k nam iz inozemstva, kjer bi z lahkoto dobili zaposlitev in zaslužek.

Je pa še tretji predlog, po katerem naj bi delavci in delavke ne bili reducirani, ampak naj bi se rajši skrili delovni čas in omejilo obratovanje. Za sedaj so še pogajanja med predstavniki lastništva in delavstva. Od teh pogajanj je odvisev obstanek 350 ljudi in njihovih svojcev, ki jim preti nevarnost, da se bodo v svoji tragiki priključili onim 500 delavcem in delavkam, ki so bili v zadnjem času odpusteni iz raznih tekstilnih tvornic v zvezi z usodnim pomanjkanjem surovin.

Velike poverebe v Thurnovi jeklarni

Gre za tričetr milijona dinarjev

Maribor, 20. avgusta. V Guštanju so ljudje, zlasti delavci in nameščenci jeklarne krova Thurna, v zadnjih mesecih mnogo sušili o velikih poverbah pri jeklarniški blazinji. Šepetanje je od časa do časa pomenjavalo, vendar pa se je vedno znova trdovratno ponavljalo. Razne okoliščine so vzvzbudile ozirane pri centrali, da so se pričeli zanimati za zadevo. Končno so iz centralne ugotovili, da gre za tričetr milijona dinarjev. Glede poverb so ugotovili, da ne potekajo samo iz zadnjega časa, ampak da gre za

škodo, ki sega delj časa v prejšnja poslovna leta. Čim so pri centrali ugotovili poverbo, so pričeli z nadaljnjo ntenzivnejšo preiskavo, ki je v polnem teku.

Kdo je pravi krivec, še ni točno določeno. Preiskava bo razširila tudi to vprašanje. Guštani in vsa okolica se za zadevo zelo zanimata, zlasti za končni rezultat preiskave s posebnim ozirom na delež krivde. Tako velike afe v Guštanju ne pomenijo, pa tudi ne v vsem tamotnem obmejnem industrijskem centru.

Mariborske in okoliške novice

Praktičen dokaz za neosnovanost govorice. Z rampe pred glavnim kolodvorom delajo še ene stopnice na Aleksandrovo cesto, ki so res potrebne. Služile bodo predvsem železniškemu osebu. Ker pa bi morali do edinih stopnic, ki so vodile dol slem z rampe na cesto, napraviti velik in zamuden ovinek, železničarjem pa se navadno vedno mudi, so skakali enostavno preko ograje in žive meje doli na cesto. Na ta način sta bila zeleni travnati pas in ograja na tem mestu popolnoma uničena. Temu bodo odpomogli zdaj na tem mestu z novimi stopnicami. Ne vemo, v čigavi režiji se vrši to delo. Če je to na račun železniške direkcije, potem bo tistih šest stopnic prvi prispevek ljubljanske železniške direkcije za olepšavo Maribora v vseh zadnjih dvajsetih letih. Drugo je videti, da kaže ta direkcija več razumevanja za javne potrebe. V Ljubljani n. pr. se je trg pred kolodvorom zadnja leta čisto spremenil in dobil res velikomestno lice. Več postaj na Gorenjskem so modernizirali in nekatere čisto na novo zgradili. Se celo v Celju so prenovili postajno poslopje. Dalje gori na sever pa se nič ne gane, kakor da bi ti kraji ne spadali več pod ljubljansko direkcijo, čeprav je tu gori v normalnih časih tujski promet zelo živahen. Maribor je poleg tega še obmejni postaja z velikim tujskim in blagovnim tranzitom, toda mariborski kolodvor je še danes takšen, kakršen je bil pred 92 leti, ko je prvič stekla železnica skozi naše kraje. Takrat je imel Maribor 12.000 prebivalcev, danes pa jih ima 50.000. Komaj da so pred osmimi leti tlakovali cestnice pred kolodvorom s kamenitimi kocami, ker bi drugače ne mogli pristajati avtobusi, a pločnikov še danes niso uredili in morajo potniki proti kolodvoru mešati

ob dežju blato, ob vročini prah. Pred leti so objubljali, da bo rampa pred kolodvorom času primerno izgrajena in da bo pod njo postavljeno novo, moderno stranišče. Potem je vse utihnilo. Maribor kot ena največjih obmejnih postaj v državi, z velikim številom prebivalstva, z veliko industrijo in z visoko razvitim tujskim prometom pač ne zasluži tolikšne brezbriznosti. O vzrokih, zakaj nečje javne ustanove v Mariboru nibešar investirati, se med tukajšnjim prebivalstvom mnogo sušlja. Ze iz teh razlogov bi kazalo, da se takim domnevam na praktičen način dokaže, da so neosnovane. (Del. polit.)

Nov grob. Umri je znani mariborski trgovec Anton Tkalec, star 70 let. Zalujčim svojem iskreno sožalje!

Nočno lekarniško službo imata tedni eden lekarna P. Albanež pri sv. Antonu, Frankopanova ulica 18, tel. 27-01, in Kšničeva lekarna pri Mariji pomagaj na Aleksandrovi cesti 1, tel. 21-79.

I. drž. deška meščanska šola generala Maistra v Mariboru. Zavodovi učenci, ki jim je dovoljen popravni izpit k završnemu izpitu, ga bodo polegali dne 31. avgusta od 8. do 12. ure. — Nov grob. Umri je znani mariborski trgovec Anton Tkalec, star 70 let. Zalujčim svojem iskreno sožalje!

MALI OGLASI

Beseda 50 par. davek posebej. Prekliti, izjave beseda din 1.— davek posebej.

Za pismene odgovore glede malih oglasov je treba priložiti znamko — Popustov za male oglase ne priznamo.

PRAVNO

Beseda 50 par. davek posebej. Najmanjši znesek 8.— din

50 besedni modelov dvočrtno in eno besedno modelo I. L. VOK LJUBLJANA, TAVČARJEVA 7

Ljubljana, Židovska ulica 6 JESENOVE SADIKE prodaja vsako množino graščina Boštanj, p. Boštanj. 1951

ZA VSAKO PRILIKO najboljša in najcenejša oblačila si nabavite pri PRESKER Sv. Petra cesta 4

KLISEJE

INO VEČERJNE JUGOGRAFIKA SV. PETRA NAIP 23

50 PAR ENTLANJE ašuriranje, vezanje savae, porila, monogramov, gumbic, Velika zaloga perja po 7.— din. »Julijana«, Gospodstvska c. 12 in Franciškanska ul. 3. 4. L.

Poslužite se malih oglasov v »Slov. Narod«! to so najcenejši!

MEDICA barva ustne in lica! Dobite jo v MEDARNI Ljubljana, Židovska ulica 6

GRAFolog ET. KARMAH LJUBLJANA OBISKI OBREJANA OD 9-12, 3-7 URE V HOTELU SOČA RUDOLFA CESTA

PRODAM Beseda 50 par. davek posebej. Najmanjši znesek 8.— din

POZOR! Kupujem in prodajam rabljene čevlje, moške oblake, rabljene perle in stare čunje. Klavžer, Voljakova 4. 1955

Inserirajte v »Slov. Narod«!

POHISTVO po naročilu najceneje, vsakovrstni stoli, politirani oprave, vsa popravila najceneje pri: ZORMAN, Breg 14. 1957

POUK Beseda 50 par. davek posebej. Najmanjši znesek 8.— din

Strojepisni pouk (desetprstni sistem) Večerni tečaj, oddelki od 1/2. do 8. in od 1/2. do 9. ure sver za začetnike in izveščane. Tečaj od 1 do 4 mesece. Pouk tudi po diktatu. Novi tečaj se prične 2. septembra. Šolnina najnižja. Največja strojeprisnica s 60 pisalnimi stroji raznih sistemov. Vpisovanje in pričetek pouka 2. septembra. Christofor učni zavod, Domobranska c. 15, tel. 48-48. 1951

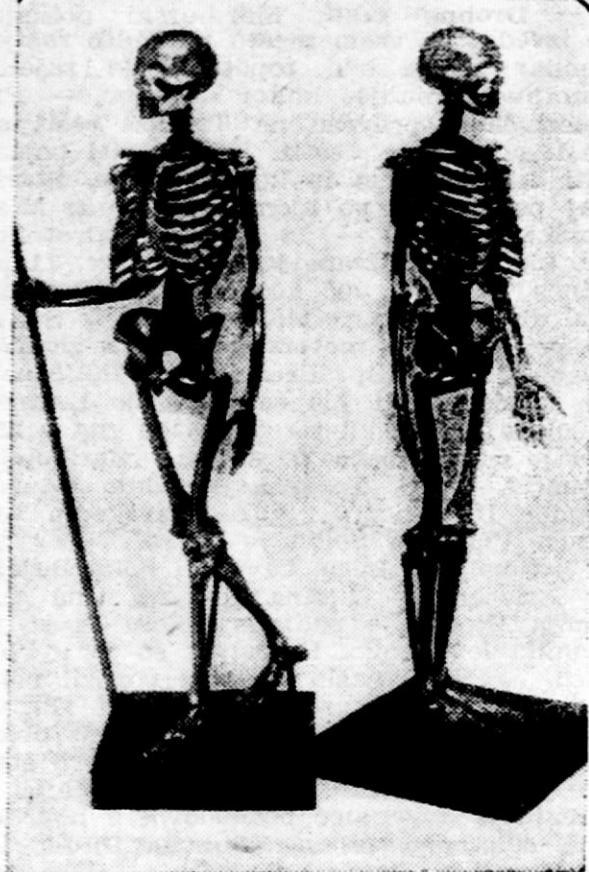
ŽIVALI Beseda 50 par. davek posebej. Najmanjši znesek 8.— din

LOVŠKEGA PSA braka, starega 3 leta, izredno dobrega na lov, radi opustitve love prodam. Tešar Anton, Dol. Logatec 148. 1952

Mrliči pripovedujejo o sebi

Kaj vse lahko dožene antropolog po okostnjakih tuji o ljudeh iz pradavnih časov

Ce pravimo, da mrlič ne govore, ni to povsem točno. Mrliči govorijo v zelo jasnem jeziku tistim, ki jih razumejo in izdajajo tako mnoge stvari, ki bi se zdele v moderni antropologiji nepoučnemu človeku povsem nerazumljive. Znaki tega jezika so točni in antropologi jih lahko prečitajo še več sto ali tisoč let po smrti dotičnega človeka. Po njih se da točno ugotoviti ne samo spol, rasa, starost in telesna konstitucija, temveč pogosto tudi vzrok smrti ali bolezni pred davnimi časi umrlega človeka.

Ali so pripadale izkopane kosti moškemu ali ženski? To se pozna navadno že na prvi pogled po kosteh samih. Ženski okostnjak je vedno šibkejši od moškega. Tudi po lobjanju sami se da v pretežni večini primerov ugotoviti spol. Ženska lobjanja je namreč približno za 200 cm³ manjša. Še zanesljivejši znak je medenica, ki je pri ženski mnogo širša nego pri moškem. Pojedine človeške rase se razlikujejo med seboj po konstitucionalnih proporcijah. Zamorci imajo roke v razmerju nog precej dolge, njihove lobjanje so podolgovate in ozke, očesne dolbine daleč narazen.

Višino človeka, čigar okostnjak pričujemo, lahko ugotovimo z matematično točnostjo. Za podlago se vzame dolžina kosti v stegnu. Ta dolžina, izražena v milimetrih, se pomnoži pri moških z 1,88, in vsoti prištejemo 813,06 mm, pri ženskah s številko 1945 in prištejemo 728,44 mm. Ti račun veljajo splošno za vse rase in za vse čase. Tako so antropologi tudi ugotovili, da so merili najstarejši praljudje živeli na zemlji pred stotisoč leti, povprečno samo 160 cm, ljudje pred 120.000 leti pa 183 cm. Razlika v višini kaže tudi na znatno izboljšanje življenjskih pogojev, ki je gotovo nastalo v tem dolgem času. Pozneje so pa postajali ljudje zopet manjši in so skoraj dosegli prvotno mejo 160 cm.

Starost umrlega človeka se da navadno določiti zelo točno. Kostni namreč rastejo iz takozvanih osifikacijskih centrov, ki se pojavljajo v telesu do vrsti od rojstva do petega leta. Od 5. do 12. leta se ta središča povečajo, od 12. do 21. leta se združijo. Starost človeka, ki ni živel nad 21 let, se da ugotoviti z morebitno zmoto 2 do 3 mesecev. Od 21. leta prevzamejo vlogo časovnih kontrolnih ur šivi na lobjanju, ki v gotovi starosti izginijo kakor na povle. V 22., 24. in 26. letu se začnejo šivi na temenu postopoma spajati. Prvi izgine brez sledu v 35. letu, drugi v 42., tretji pa v 47.

letu. Starost od 21. do 47. let starega človeka se da ugotoviti točno na eno leto. Po 30. letu preneha dotok krvi k ploščatim kostem kakor sta lopatica in medenica. Te kosti postanejo potem suhe in krhke. Razen tega se pojavijo na koncu dolgih kosti ploščke.

Po teh znakih je bila določena tudi starost čeških kraljev, pokopanih v Svetovidskem domu, kakor tudi starost egiptskega kralja Tutankamna. On je bil star na teh znakih sodeč 18 let, ko je umrl njegov tast, pokopan v sosedni grobnici, na 30 let. Po kosteh se da spoznati celo vzrok smrti, posebno nasilne. Na kosteh se poznajo sledovi krogle ali noža. V vsakem takim primeru pa ni treba, da gre za umor. V pradavnih časih so pogosto zdraveli duševne ali pa tudi druge bolezni, tako da so človeku odprli lobjanje, da bi mogli zli duhovi odleteti iz glave. Take lobjanje se že večkrat našli. Če so robovi rane ostrji, je to znak da bolnik operaciji ni preživel. Če so pa odlojeni se iz tega sklepa, da je ostal živ.

Na okostnjakih zlasti otroškim se večkrat poznajo sledovi raznih bolezni. Sibo razvite kosti, krhke ali ukrivljene kažejo, da otrok ni imel zadostne hrane. Z rentgenovimi žarki se daje v takih primerih ugotoviti bele črte na kosteh. Te kažejo čas, kdaj je rast kosti prenehala. Če poznamo normalni rast kosti, lahko izračunamo starost, v kateri je otrok zbolel.

Okostnjak, ki ga smatra večina ljudi za del telesa, ki se ne izpreminja od polnoletnosti, ne ostane torej enak. Izpreminja se pod vplivom starosti in načina življenja, večkrat pa tudi pod vplivom smrti. Okostnjak kaže vso pot poedina in rase skzi življenje ter služi učenjakom za mnoga dognanja, do katerih bi sicer ne mogli priti. Dognanja o razvoju človeka so odvisna od poznavanja njegovega okostnjaka.

Imela Korzika pogoste prepire z Genovo, kakor so jih imeli korziški rodovi med seboj. Nič drugače pa tudi ni bilo v Italiji sami. Kier so tekmovali in se pozostelo zelo ostro borile med seboj kneževine in mestne republike. Prizadevanje Korzike glede osamosvojitve in samostojnosti dokazuje italijanski značaj tega otoka. O usodi Korzike je vedno odločal ritem usode Italije.

Državna šolazredna trgovska šola v Celju

Celje, 21. avgusta
Za vpis v I. razred se pripravljajo učenci (učenke) tako, da oddajo osebno ali posredujejo po pošti v času od 26. do 28. avgusta letos izpolnjeno prijavo (tiskovino) se dolo pri šoli, slugi po 50 par), kolkovano z 10 din, ki ji prilozijo zadnje šolsko izpisevalo in rojstni list.

Ravnateljstvo bo 30. avgusta z objavo na uradni deski pozvalo učence (učenke), ki bodo izbrani, da se vpišejo v rokni rednega vpisovanja ter dopolnijo kolek za vpisnino s 40 din na vpisnico in predložijo nadaljnje potrebne dokumente. Ostalim prijavitelcem bo pa vrnilo njihove dokumente.

Redno vpisovanje za šolsko leto 1940/41 bo v dnevi 2. in 3. septembra t. l., vsakokrat od 8. do 11. V I. razred se sprejemajo učenci (učenke), ki so dovršili v predhodnem šolskem letu kot redni učenci (izvzemši bolezn in druge primere, o čemer odloči kr. banska uprava dravske banovine, VIII. oddelek) štiri razrede srednje šole (gimnazije, realne ali realne gimnazije) z nižjim tečajnim izpitom ali štiri razrede meščanske šole z zaključnim izpitom, a nimajo pri vpisu več ko 17 let.

Učenci (učenke), ki imajo ob vpisovanju več kakor 17, toda manj ko 19 let, se smejo vpisati samo z odobrenjem kr. banske uprave.

Učenci meščanskih šol, ki se niso učili nemščine, morajo opraviti pred sprejemom v I. razred dopolnilni izpit iz tega jezika. K izpitu se pripravljajo od 22. do 25. avgusta direktorij šole s prošnjo, taksirano s 30 din in opremljeno s prilogi: 1.) izpisevalo o dovršenih meščanskih šoli z vršnim izpitom, 2.) krstni (rojstni) list in 3.) potrdilo o siromskem stanju po čl. 5. točki 6. odst. 7. zakona o taksah (zaradi opustitve od nadgrad članom komisije). Tisti, ki ne predložijo potrdila o siromskem stanju, plačajo za izpitne nagrade 70 din. Ti dopolnilni izpiti se bodo vršili 27. avgusta.

V II. razred se vpišejo učenci (učenke), ki so uspešno dovršili I. razred na tej šoli. Učenci (učenke), ki so dovršili I. razred na kak drugi trgovski srednji šoli, se smejo vpisati, če so dobili za to odobritev

od direktorja šole, na kateri so bili prej vpisani.

K vpisovanju je prinesli rojstni list, šolsko izpisevalo (za prvi vpis v I. razred izpisevalo o nižjem tečajnem izpitu srednje šole ali o zaključnem izpitu meščanske šole, ponavljalci in za II. razred zadnje leto izpisevalo), prijavo v dveh izvodih, en izvod taksiran s kolkom za 50 din, potrdilo o višini neposredne davka roditeljev (očeta in matere in učenca [učenke]), če je temu davek predpisan.

Šolnina se plača takoj ob vpisu za vse šolsko leto. Prispevek 20 din za zdravstveni fond.

Učenci (učenke), ki ne prestopajo v šolo neposredno iz druge javne šole, morajo

predložiti uradno zdravstveno izpisevalo.

Razredni dopolnilni in popravni izpiti se bodo vršili: pismeni za oba razreda 28. avgusta, ustni pa 29. avgusta za II. in 30. avgusta za I. razred. Prošnje za popravne izpite je kolkovati s 10 din in 10 din, ter jih je vložiti pri ravnateljstvu do 23. avgusta 1940.

Završni izpit v septembru 1940 bo predvidoma pismeni v času od 2. do 7. septembra, ustni pa se prične 10. septembra 1940. Prošnje za završni izpit je vložiti kolkovane z 10 din pri ravnateljstvu do 1. septembra 1940.

Šolsko leto 1940/41 se prične 13. septembra s službo božjo v farni cerkvi ob 8.

Živila na nakaznice

Zaenkrat se nam obeta racioniranje porabe olja, sladkorja in mila

Ljubljana, 21. avgusta
Jeseni, ko se je ljudi lotila »vojna« psihoza, so bile nekaj tednov dan za dnem trgovine polne kupcev, dokler se niso izpraznile zaloge. Toda živahnejša povpraševanja po blagu, predvsem po živilih, ni bilo še niti tedaj konec. »Konzum« nekaterih živil — prav za prav le prodaja — se je povečal za 100 odstotkov. Pozimi smo poročali, da je šlo v Ljubljani septembra, oktobra in novembra iz prostih skladišč izredno mnogo zlasti kolonialnega blaga, kave, riža, itd., pa tudi sladkorja in drugega specerijskega blaga. Ni čuda, da je začelo marsikje blaga primanjkovati ter da se trgovci niso mogli več dovolj hitro zalagati.

Ze tedaj se je pokazala potreba — nekateri mislijo, da predvsem tedaj — naj bi uvedli racioniranje živil, ali po domače povedano — prodajo blaga na nakaznice. Vsek bi lahko kupil, kolikor v resnici potrebuje, a ne več. Razumljivo je, da ljudje še vedno čutijo silen odpor proti tako zvanim krušnim kartam, ki so jim ostale v zelo slabem spominu od svetovne vojne. Jeseni je bilo celo nevarno govoriti o uvedbi nakaznic za živila, ker bi se sicer ljudi lotila še večja nervoznost, da bi se bolj navajali na trgovino. Pač pa bi kazalo, da bi nakaznice uvedli brez dolgega razpravljanja. Čim prej bi jih uvedli, tem prej bi nastal raj na domačih tržiščih. Z omejitvami v prodaji živil bi lahko tudi zavirali naglo podraževanje nekaterih vrst blaga.

Do racioniranja pa tedaj ni prišlo. Ze skoraj leto dni vladajo na domačih tržiščih neredne razmere. Dosedaj sicer še ni bilo občutnega pomanjkanja živil, zdaj pa primanjkuje že skoraj v vseh krajih jedilnega olja, pa tudi sladkorja ni več povsod, posej je riž in najbolj občutno je pomanjkanje pšenične mke. Pri tem je najzanimajše, da do pomanjkanja živil ni prišlo zaradi tega, da je bilo morda lani produkcija premalo, sladakorja, uvoženega premalo riža, olja itd., da ni bilo dovolj

namlete moke — ne, vsega bi bilo lahko še vedno dovolj, če bi mnogi konzumenti ne kupili živil brez potrebe. Ze večkrat smo naglasili, da zasluži kupčenje živil prav tako ostro kazen kakor vse druge spekulacije z živili. Toda, kako naj preprečijo kupčenje živil, če ni nobenega nadzorstva nad prodajo? Edini dovolj učinkovit ukrep bi bila uvedba prodaje živil na nakaznice.

Zdaj na pristojnih mestih razmišljajo o uvedbi racioniranja porabe olja, sladkorja in mila. Omejena bi bila torej prodaja samo nekaterih industrijskih izdelkov. Vsekakor pa bi bilo potrebno uvesti prodajo na nakaznice vsega blaga, ki ga ljudje kupujejo brez potrebe v večjih količinah. Na nakaznice naj bi prodajali tudi riž in najbrž bi kazalo uvesti tudi omejitve prodaje moke, ker je bila letošnja letina takoj slaba, da je bilo pridelane pšenice komaj za domačo porabo dže pomladnih mesecev. Po vseh iz Beograda ne namerava omejiti prodaje kmetijskega blaga, a potrebno bi bilo, da bi vsaj prodaja moke bila omejena, sicer se lahko zgodi, da bo moka začelo primanjkovati že pozimi in ne šele spomladi. Čim bo zopet dovolj pšenične mke naprodaj, čeprav bo dražja, si bodo začeli delati zaloge brezvestni ljudje, ki mislijo le na lastni truh.

Poročajo, da pri nameranih ukrepih gre le za racionalno varčevanje z živili in pravično razdelitev živil med vse konzumente. To se pravi, da prodaja ne bo omejena tako, da bi ne mogel vsak kupiti, kolikor potrebuje. Zato bi pa lahko omejili prodajo vseh važnejših živil. Če je bila uvedena prodaja bencina na nakaznice, je prav tako potrebno, da uvedejo nakaznice tudi za živila, ne sicer zato, da bi bile težave s kupovanjem, temveč, da bi lahko kupovali tisti, ki nimajo dovolj ostrih košev in ne denarja, da bi si lahko nakupili živila za več let. Gre za večino konzumentov, ki žive od rok v usta. Ukrepi so nujno potrebni čim prej, vsekakor pa že pred jesenjo.

Strokovni tečaj za učitelje risanja

Posečalo ga je v začetku 27, proti koncu pa 21 slušateljev

Ljubljana, 21. avgusta
Z lepim uspehom je bil zaključen te dni na Tehniški srednji šoli v Ljubljani strokovni tečaj za učitelje risanja na strokovnih nadaljevalnih šolah. Našemu strokovno-nadaljevalnemu šolstvu je določeno posebno naučno in odgojno poglavje, kajti vsak ni, da bi mogel zajeti prav mladega človeka, zlasti vajenca. V ogromni večini in desetletja nazaj je pripadalo strokovno nadaljevalno šolstvo našemu ljudskošolskemu učitelstvu. Docela naravno, saj je to šolstvo nadaljevanje ljudskošolskega vzgojnega in naučnega dela, čeudi na podlagi stroke, ki vajencu v njegovi obrti pritiče.

V povojnem času je bilo prirejenih več tečajev za učitelstvo strokovnih nadaljevalnih šol. Bili so ti tečaji deloma za merkantilne predmete in deloma za risanje (prostoročno, geometrijsko, projekcijsko in strokovno). Slednji so potekali v dveh trimesečnih obdobjih, razen pravkar zaključenega, ki je bil razdeljen skozi tri leta po sedem tednov. Risarski tečaj terja od tečajnika mnogo resne pripravljenosti in resnične volje po študiju. Ze povprečna poglobitev v dolgo vrsto obrtniških strok terja čelga človeka. Prav s tega vidika gre udeležencem tečaja priznanje, če ze spregledamo, da so morali kandidati črtati skozi tri leta svoje letne šolske počitnice. Tečaj je obiskoval ob začetku 27 kandidatov, zdaj le 21. Nemirni svet je posegel tudi v delo tečaja. Lepa vrsta profesorjev in inženjerjev ter strokovnih učiteljev mojstrov je v mnogih predavanjih in priložitostnih ekskurzijah uvedla tečajnike v potrebno znanje, ki ima edini namen: dvigniti naše obrtništvo preko njegovega na-

raščaja. Vodja tečaja je bil inspektor za strokovno nadaljevalno šolstvo g. Presl, a razredništvo je pripadalo prof. Klincu.

Tečaj je omogočila predvsem banska uprava, razumevanje zanj pa je pokazala tudi zbornica za TOI. Delo v tečaju je potekalo načrtno in življenjsko. Bil je došen uspeh, ki kaže, da smo dobili nov kader učnih moči, ki se bodo posvetile za najboljše voljo nadaljnjemu procvitu našega nadaljevalnega šolstva.

Iz Trbovelj

— SK Amater : SK Sparta (Komb.) 4:1. Naš odlični sporni klub »Amater« je zopet zaigral in pokazal svojo premoč. Izrabil je prost termin in povabil za nedeljo, 18. t. m. v goste kombinirano moštvo sparte iz Zagreba. Čeprav so gostje nutili precejšen odpor, vendar so morali kloniti pred boljšim moštvom. Amater je igral v nedeljo precej poštvalno ter zaslužilo vsi igrači lepo pohvalo. Omeniti moramo le, da se notranji trio ni povsem znal. Z dobrih treningom pa bodo tudi te vrzeli izginile. Gostje so zapustili zelo slab vtis, ker so na vsako sodnikovo odločitev vedno prigovarjali. Sodil je dobro g. Pun-tar.

TEZKO JE UBOGATI

— Gospodična, vi bi se morali omožiti. Verjemite izkušeni ženi.

Saj vam prav rada verjamem, toda dokler mi tega ne poroče neizkušen možik, se ne da nič storiti.

Raztreseni profesor

Ze dolgo vrsto let je raztresenost profesorjev običajna tarča humorističnih listov, enako pogosti so pa tudi protesti iz proforskih vrst proti temu pavšalnemu obrekovanju. Iz Milana je prišla oni dan vest, ki za spremembo zopet enkrat daje prav šaljivcem. Oni dan je šel po ulici mož, ki se ni prav nič zmenil za prometne predpise. Na ovinku je malo manjkalo, da ni zakrivil prometne nesreče. Šofer je v zadnjem hipu pognal avto na hodnik, sicer bi bil malomarnega pešca povozil. Moža so prišli in zahtevali od njega globo. Ker je pa ni mogel plačati, so ga odvedli na policijo.

Tam se je izkazalo, da so prišli profesorja filozofije, ki tudi na ulici razmišlja o težkih problemih in kratkoročno ignorira vse cestno policijske predpise. Pa tudi na stražnici ni hotel profesor plačati globo. Priznal je, da je bil v zadnjih šestih mesecih kaznovan že 275-krat. V dokaz je potegnil iz žepa 275 kazenskih nalagov. Nove globo nikakor ni hotel plačati, češ da mu je žena zagrozila, da ga ne bo

nikoli več pustila na ulico, če bo še enkrat policijsko kaznovan. Policijski komisar je sicer priznal, da je to zelo tehten razlog, vendar mu pa globo ni hotel od-pustiti.

Korzika

Ze 3.000 let živi Korzika z Italijo v naj-ozjih zgodovinskih stikih: kot se ež ital-janskih plemen Ligurov in Etruskov kot sestavni del rimske države, od leta 1077, kot šest papežev, ki so jo prepustili po-zneje pisanskim škofom. Od leta 1343, pa nad 400 let kot sestavni del genovske republike. Pač so pa zelo rahle ve i, ki ve-žejo ta otok na Francijo. Ludvik XIV. je pretentiral za ta otok prebivalce Genove, ki jih je ironiziral že Voltaire. Napoleon je pa zopet pridobil Korziko Franciji leta 1796, po zmedah in brezpravju, ki je vladalo na otoku dve leti in pol.

Francoski zasedovalniki so si sicer priza-devali utemeljiti posebno pravico Fran-cije do Korzike. Navzlic temu je pa ostal otok v centralizaciji Franciji tuj element, za na-kupom pridobljeno ozemlje. Res je, da je

Gairlance je potrkal znova in z enakim uspehom. — No, to je pa čudno, — je pomislil, — saj me vendar pričakuje.

Ozrl se je na ključavnico. Na zunanji strani ni bilo kljuke. Sklonil se je in opazil skozi luknjico v ključavnici luč, kar je pričalo, da ključa ni v nji. Potrkal je močneje.

— Escaldas! Ali spite? Jaz sem, Gilbert!

Sosedna vrata so se odprla. Skozi nje je pomolila glavo neka ženska. Videč lepega mladega moža v zadregi, se je požurila in stopila na hodnik, zavita v plašč neokusne modre barve, okrašen z nemogočimi bombazevinastimi čipkami, s copatami na bosih nogah.

Ne bila bi grda kot kmečko deklet ali kot služkinja. Toda njena prodajna svežost in mladost sta izginjali pod debelo krinko.

— Gospoda Escaldas iščete? — je vprašala ko-ketno. — Ni odšel z doma, o tem sem prepričana. Danes popoldne sem namreč silila iz njegovega stanovanja strašen trušč in hršč. Gotovo je pre-stavil pohištvo.

— Kdaj je bilo to?

— Približno ob pol dveh. Vem to, ker je prišel ob dveh k meni prijatelj in rekla sem mu celo: Trdno upam, da se bo moj sosed končno pomiril.

— Toda gospod Escaldas je moral oditi potem?

— To se mi ne zdi verjetno. Bila bi ga silila.

Vrata zapira vedno dokaj glasno.

— To je pa še preneumno, — je dejal Gilbert, zroč na zaklenjena vrata. Obšel ga je čuden občutek. Escaldas mu je pisal, naj ne pride od ene do treh.

In vendar ni odšel, ker je rekel hišnici, da se ne bo ganil iz sobe. Odkod torej ta ropot v njegovi sobi? Kaj je počel ti dve uri?

Vztrajnost, s katero ga je Escaldas iskal prejšnji večer, njegove besede, napisane na listku, ropot v njegovi sobi in zaklenjena vrata, vse to je princa vznemirilo.

Kaj se je zgodilo?

Gilbert sicer ni imel rad Escaldas, vendar je bil z njim v tesni zvezi in zato mu ni moglo biti vseno, kaj se je z njim zgodilo. Sicer pa kaj bi se moglo zgoditi Escaldasu, kar bi se ne nanašalo na afero, na predmet njeguna zaveznitva?

Princ, ki ni pričakoval nič posebnega od sestanka, za katerega je tako nujno prosil njegov pomočnik, mu je jel pripisovati važnost zdaj, ko ga je čudno naključje zopet odgodilo.

— Pojdem raje vprašat hišnico, — je dejal, kakor da govori sam pri sebi.

Deklina, ki je imela na vratih z velikimi modrimi črkami na rdečem ozadju napisano:

»Mademoiselle Rosalinde«,

se mu je ponudila, da opravi to namesto njega.

— Ne hodite doli, gospod. Jaz poiščem madame Piu. Morda ima ona ključ od številke 27.

Dekle je odhitelo po stopnicah doli. Vrnilo se je počasnejših korakov, ker je prihajala z njo debe-luhasta hišnica.

— Nimam ključa, — je dejala stara hišnica.

— Prepričana sem pa, da gospod Escaldas ni odšel. Morda je celo bolan?

— Ali ni bil nihče pri njem?

— Nihče, ki bi bil vsaj vprašal po njem. Zdaj sprejema tu pa tam znane dame. V glavo mi je šnila misel, da je odšla morda katera, ki ji je znana njegova številka, naravnost gori in da je še sedaj pri njem. Povsem razumljivo bi bilo, da zaradi nje noče odpreti. To je pač koščična zadeva.

Gilbert je mislil na besede: Ne pridite od ene do treh. Povesil je glavo. To je bilo možno. A vendar je ura že odbila štiri. Kaj neki to pomeni?

Bil je sicer jasen aprilski dan, toda na hodniku je bilo kljub temu mračno. V mraku se je jasneje videla luknjica v ključavnici na vratih številka 27. Rosalinda, ki očitvidno ni bila vzgojena v Sacre Coeuru ali Saint Denisu, se je sklonila k tej luknjici in naglo pogledala skozi njo.

— Oh, — je dejala zmagovalno, — saj sem re-kla, da je premetaval pohištvo.

— Dajte, da pogledam, — je dejala hišnica ta čas, ko je nad to žensko radovednostjo presenečeni princ vprašal Rosalindo:

— Kaj ste pa videli v sobi?

— Postelja stoji sredi sobe namesto mize. Tega še nikoli ni bilo. To vem dobro. Šla sem večkrat mimo, ko so bila njegova vrata na stečaj odprta.

Princ ni imel kdaj oceniti nepričakovane sramu zadnjih besed, niti vprašati se, da-li je imela Rosalinda tehnejše povod za to, da pozna razmetitvo pohištva svojega sosedu. Debeluhasta, revmatična hišnica se je neverjetno hitro vzravnala.

— Ah, bože moj... križi božji, kaj se mu je pa zgodilo temu ubogemu gospodu?... Kakšna ne-sreča... Kakšna nesreča!

Daniel Lesueur

169

Krinka ljubezni

Roman

— Sama sem odnesla ob eni gospodu Escaldasu obed. Dejal mi je, da ne pojde obedovat, ker pričakuje nekoga, in da se ne bo ganil z doma, dokler ne pride gost.

— Imenitno, — je dejal Gilbert, ki se je spomnil na Escaldasove besede na listku.

Ni vedel, da Escaldas ne pričakuje njega, temveč nekoga drugega. Niti hišnica tega ni vedela. Ta kraljica ključev res ni videla na stopnišče. Odpiralo se je namreč nasproti vratom za čuvajnico v pročelnem poslopju, toda v ozadju dvorišča.

Dvojno stopnišče, dolg hodnik s škripajočimi vrati, skozi katere je prihajal nepopisan smrad. Smrdelo je po preperelom pohištvu, po njenih parfumi in po tobaku. To je človeka dušilo v grlu. Princ si je zatisnil z robcem usta.

Našel je številko 27. Ustavil se je in potrkal na vrata.

Nobenega odgovora.